

MANUAL DE DESOBEDIÈNCIA ECONÒMICA

1a EDICIÓ EN CATALÀ

© creative commons 2013 derechoderebellion.net

CONTINGUTS

INTRODUCCIÓ A LA DESOBEDIÈNCIA CIVIL, LA DESOBEDIÈNCIA ECONÒMICA I LA DESOBEDIÈNCIA INTEGRAL	6
<ul style="list-style-type: none"> • Què és la desobediència civil? • Dret de rebel·lió. Iniciativa per generar una estratègia de desobediència civil massiva. • Desobediència econòmica per l'autogestió. • Manifest.	
ACCIONS INDIVIDUALS DE DESOBEDIÈNCIA ECONÒMICA	15
<ul style="list-style-type: none"> • Ara la desobediència es fa integral. • Ara o mai. • La insubmissió fiscal com a estratègia de rebel·lia. • Guia pràctica de la insubmissió fiscal a l'IRPF. • Com fer declaració del IRPF amb insubmissió fiscal. • Declaració manual (Impresos). • Algunes consideracions a partir de l'experiència en insubmissió fiscal de l'any anterior. • Auditar deute públic, una eina per defensar el no pagament d'un deute odiós. • Mecanismes d'insubmissió a l'IVA. • Insubmissió fiscal total per fer-te insolvent. • De la insubmissió fiscal a l'autogestió fiscal. • Com ens organitzem si som deutors d'hipoteques impagables? • Estratègies per dificultar el procés judicial. • Cooperatives d'habitatge social una eina per a autoorganitzar-nos. • Deutes i insolvència. • Com deixar d'col·laborar amb els bancs?	
ACCIONS COL·LECTIVES	34
<ul style="list-style-type: none"> • Els col·lectius lliures davant la legalitat actual. • Investiguem la legalitat vigent. • L'elecció de la forma jurídica. El criteri d'utilitat per no legitimar l'Estat. • Cooperatives per para protegir l'autogestió de l'acció de la banca i l'Estat. • El cas concret dels lloguers de finques. • Qüestions jurídiques col·laterals a les accions de desobediència econòmica.	
ALTERNATIVES AL SISTEMA	45
<ul style="list-style-type: none"> • Construir una forma de vida al marge del sistema actual: Les cooperatives integrals. • Sistema Públic Cooperatiu Integral. • Sistema econòmic integral. L'economia comunitària. El bescanvi. Les monedes socials. • Finances alternatives. • Els nuclis d'autogestió local.	
VIVINT LA REVOLUCIÓ INTEGRAL	54
LES OFICINES DE DESOBEDIÈNCIA ECONÒMICA	56
RECUROS PER AMPLIAR LA INFORMACIÓ	58
ANNEX: MODEL DE CARTA PER A HISENDA	60

MANUAL DE DESOSBE

En aquests temps en què s'aixeca la manta de la corrupció vivim un punt d'inflexió d'un cicle històric en el qual la representació de l'estat no pot amagar per més temps la dimensió de la seva vilesa.

La impunitat dels delictes sempre contrasta amb la criminalització dels moviments socials i el setge a totes aquelles persones que diàriament es diuen a si mateixes: ja n'hi ha prou.

En aquest context, desobediència i insubmissió van més enllà d'una qüestió purament ideològica. Es tracta de donar-li algun sentit a la paraula justícia.

Es tracta de la nostra dignitat, però, encara més: es tracta de perdre la por, ja que ens ho volen treure tot excepte el dret a consumir i el deure d'oïr.

És molt el que podem recuperar si desobeïm, també, a la por; un altre ordre social en què les persones siguin el més important.

Tenim molt a fer i qui sap aquesta vegada on podem arribar ...

Ens veiem en el camí.

En aquesta segona edició del Manual de desobediència econòmica volem convidar-vos a fer alguns passos perquè la vostra vida sigui més coherent amb la vostra forma de pensar i de sentir. En concret, ens dirigim a tothom qui vulgui deixar d'actuar forçat per la pressió econòmica i vulgui dedicar el temps a una activitat que realment faci que se senti realitzat. També, ens adreçem a aquelles persones que desitgin que els seus diners, fruit del seu treball, es destinin a allò en el que creuen i no als bancs, ni als sous

DIÈNCIA

2013

de polítics, ni a l'armament, ni a les grans infraestructures..., entre d'altres mals usos amb els quals no volem col·laborar.

L'Estat està pagant –per satisfer i engreixar el negoci dels bancs i altres especuladors financers– més diners que els que s'ha vist «obligat» a retallar en les diverses partides pressupostàries.

Mitjançant aquest Manual . . . , participem de la crida per iniciar i estendre una acció d'insubmissió fiscal a l'Estat espanyol i cap a aquells que el controlen, com a acció conseqüent per demostrar que no pagarem els seus deutes, perquè no reconeixem l'actual Constitució, ni l'actual govern de titelles del capitalisme financer global, ni els pressupostos de l'Estat 2013. En comptes d'això, apostem per l'autogestió fiscal. Per això, promourem que els recursos que no volem pagar a l'Estat, es derivin a projectes autogestionats que siguin útils per cobrir

les necessitats de la població. Encara que el Manual . . . , quant a dades, lleis i experiències a què es fa referència, està redactat en clau d'Estat espanyol, esperem que inspire a la desobediència en qualsevol lloc del globus ja que la situació que vivim a l'Estat espanyol és comuna en molts països del món. En aquest sentit, esperem comptar amb la col·laboració de desenes de persones voluntàries per poder traduir-lo a tants idiomes com sigui possible.

La distribució centralitzada d'aquest Manual de desobediència econòmica en paper únicament es farà a través de les recompenses de la campanya de cofinançament a CoopFunding La desobediència no cap a la presó, i està disponible a derechoderebelion.net i a les oficines de desobediència econòmica amb el corresponent annex local de projectes autogestionats, on esperem que es puguin autoeditar les còpies que siguin necessàries i possibles.

Us deixem amb els continguts: 3, 2, 1..

¡DESOBEDIÈNCIA!

INTRODUCCIÓ A **LA DESOBEDIÈNCIA
CIVIL**

**LA DESOBEDIÈNCIA
ECONOMICA**

**LA DESOBEDIÈNCIA
INTEGRAL**

«Quan la injustícia es converteix en llei, la rebel·lió esdevé deure.»

«Quan algú comprèn que obeir lleis injustes és contrari a la seva dignitat com a persona, cap tirania no el pot dominar.» Mahatma Gandhi.

«[...] Hem afirmat que la desobediència civil és un tipus especial de negació de certs continguts de la legalitat per part d'algun ciutadà o de grups de ciutadans. Amb això volem dir que si bé tot acte de desobediència civil és un acte de desobediència a la llei, no tot acte de desobediència a la llei és un acte de desobediència civil.»

R. Dworkin, 1977

QUÈ ÉS LA DESOBEDIÈNCIA CIVIL?

Per desobediència civil entenem una pràctica pública, no violenta, conscient i política, contrària a una llei o ordre d'autoritat, considerada injusta o il·legítima, que la societat civil emprèn amb l'objectiu d'invalidar la llei o ordre i d'inaugurar una nova legalitat en la qual aquells drets socials i civils que la llei nega es vegin reconeguts de facto. Quan, com passa a l'Estat espanyol, les vies d'expressió política es limiten als canals institucionals i al vot cada quatre anys, sense que hi hagi mecanismes directes de participació i consulta, la desobediència civil es torna un instrument imprescindible per denunciar i expressar el rebuig a una política o llei injusta.

Algunes característiques:

En general, és exercida per persones conscients i compromeses amb la societat. És el que Hannah Arendt anomena minories qualitativament importants, la qual cosa les porta a ser tan actives com crítiques respecte a certes decisions polítiques que s'han transformat en llei. L'activitat desplegada pels qui exerceixen la desobediència civil és tan intensa i de tal naturalesa que desborda els camins tradicionals de formació i execució de la voluntat política. Els ciutadans que practiquen la desobediència civil són capaços d'imaginar un ordre social millor i en la seva construcció la desobediència civil es converteix en un procediment útil i necessari.

S'entén que el comportament d'aquests ciutadans no està mogut per l'egoisme sinó pel desig d'universalitzar propostes que objectivament milloraran la vida en societat. Aquesta condició no nega que, de vegades, puguin coincidir interessos personals o corporatius amb interessos de caràcter general. Simplement, posa de manifest que seria impossible consolidar un moviment de desobediència civil que únicament es limités a defensar conveniències particulars.

Conseqüentment, els ciutadans que la practiquen se senten coherents entre la seva forma de pensar i de fer. Per a ells, la desobediència civil és un deure cívic més. És una exigència que procedeix de certes conviccions a les quals és possible atribuir un valor objectiu i constructiu.

Per això, és fàcil endevinar que l'exercici de la desobediència civil ha de ser públic, a la qual cosa contribueix, també, la pretensió dels qui la practiquen de convèncer la resta dels ciutadans de la justícia de les seves demandes.

La reflexió sobre la desobediència civil en un sistema polític com el democràtic ha de partir necessàriament del fet que es tracta d'una activitat il·legal perquè viola normes jurídiques vàlides i vigents —encara que aquestes puguin ser moralment i jurídicament reproposables—, que es comet amb la finalitat de produir un canvi. En aquest sentit, la

desobediència civil no només viola normes jurídiques, sinó que sobrepassa els canals ordinaris, tant jurídics com polítics, que en un sistema democràtic hi ha per a la producció del canvi de lleis o polítiques governamentals, és a dir, es col·loca fora de les regles del joc que sustenten aquest sistema polític.

Davant de qualsevol acte o procés d'oposició pública a una llei o a una política adoptada per un govern establert qui desobeeix ha de tenir consciència que els seus actes són il·legals o de discutible legalitat, i que els porta a terme i els manté per aconseguir uns fins socials concrets.

Antecedents històrics de la desobediència civil

Entre 1846 i 1848 hi va haver una guerra entre els Estats Units d'Amèrica (EUA) i Mèxic. L'any 1846, a l'inici del conflicte, Thoreau va anunciar la seva negativa a pagar impostos per dos motius concrets: s'oposava a finançar el conflicte militar i no estava disposat a contribuir econòmicament en el manteniment d'un govern que continuava considerant legal l'esclavitud als Estats Units.

«Em costa menys en tot sentit incórrer en la penalitat de la desobediència a l'Estat que el que em costaria obeir-lo. Em sentiria com si valgués menys en aquest cas. [...] Existeixen lleis injustes. Hem, doncs, de conformar-nos amb obeir? Hem de tractar d'esmenar i acatar fins que haguem aconseguit aquest primer objectiu? O, al contrari, hem de transgredir immediatament? Les persones, en general, sota un govern com el que coneixem, pensem que hem d'esperar fins a convèncer la majoria per modificar-lo. Pensem que si resistim, el remei serà pitjor que la malaltia.»

H. D.Thoreau.

La desobediència civil és pensar el contrari

«Si la injustícia té una corda, una politja, una baga o un eix exclusivament per a ella mateixa, llavors es podria considerar si el remei no seria pitjor que la malaltia, però si és de tal naturalesa que requereix que vostè sigui l'agent d'injustícia per a un altre, llavors, dic, violi la llei!, que la seva vida serveixi de fre per aturar la màquina.»

«Sota un govern que empresona injustament qualsevol, el veritable lloc d'un home just és també una presó.»

H. D.Thoreau.

Les campanyes de desobediència civil de Gandhi van ser una forma de protesta que va consistir a negar obediència a determinades lleis, és a dir, s'oposava a complir-les quan eren considerades injustes o il·legítimes. Aquesta modalitat de lluita no-violenta tenia la finalitat de demostrar públicament la injustícia de les lleis colonials britàniques.

La seva lluita per l'alliberament de l'Índia es va fonamentar en aquest dret a la resistència, que va adquirir forma col·lectiva, pública i pacífica. Quan els membres del Partit

del Congrés eren arrestats, no reconeixien el dret dels tribunals anglesos a jutjar-los.

El moviment de no-col·laboració amb les autoritats britàniques incloïa la renúncia als seus càrrecs per part dels funcionaris indis. Altres exemples històrics d'accions de desobediència, o resistència a la llei, podien ser no complir amb l'obligació de prestar el servei militar, desertar en circumstàncies excepcionals (com va passar amb els joves nord-americans durant la guerra del Vietnam), en el cas dels negres als EUA, seure en un lloc públic prohibit a la gent de color, o, a Catalunya, l'exemple de Lluís Maria Xirinacs, amb la seva manifestació diària davant la presó Model de Barcelona durant un any i nou mesos per reclamar l'amnistia per als presos polítics.

DRET DE REBEL·LIÓ. INICIATIVA PER GENERAR UNA ESTRATÈGIA DE DESOBEDIÈNCIA CIVIL MASSIVA

La població, si ens organitzem, podem ser capaços de crear i defensar espais lliures del control i de la submissió al poder. Quan ho aconseguim, el poder no quedarà bloquejat immediatament, sinó que s'esforçarà a reprimir i a tombar el nostre poder popular per establir-se com a l'únic legítim en el territori. Així, estem iniciant un període en què les estratègies d'acció hauran de ser molt ben definides per esdevenir opcions sòlides que incloguin una part significativa de la societat.

En aquest context proposem la desobediència civil a les decisions estatals que ens afecten. Com a persones individuals, com a éssers lliures, tenim en la desobediència civil i en l'autogestió dues eines fonamentals d'acció política. Com a poble organitzat de forma massiva tenim la responsabilitat de fer que el món en què vivim i en què actuem arribi a ser com volem que sigui.

Entenem com a desobediència civil una acció il·legal realitzada de manera conscient i comunicada públicament per poder aconseguir una transformació parcial o global de la societat. L'aposta per la desobediència civil és una aposta per fer pedagogia a través de l'acció, per generar una via constructiva de fer visible el conflicte, per comunicar des de l'exemple i el compromís personal i col·lectiu. Es tracta d'una via d'acció que dóna poder al moviment popular i que ha tingut importants precedents en la història de l'últim segle.

Una de les estratègies actuals en el marc de la desobediència és la iniciativa «Exercirem el dret de Rebel·lió», iniciada el setembre de 2011, en què es declarava la manca de legitimitat de les institucions gestores de l'Estat, mitjançant el Manifest que va donar origen a aquesta iniciativa.

Som milions de persones disposades a actuar. Hem d'alliberar-nos de les nostres pors i inseguretats per reconèixer públicament el nostre compromís i compartir amb el nostre entorn l'experiència de la dignitat, tot facilitant l'alliberament de cada persona per viure coherentment amb els nostres ideals més profunds.

DESOBEDIÈNCIA ECONÒMICA PER L'AUTOGESTIÓ

La proposta del Dret de Rebel·lió no és només una proposta de desobediència civil coordinada, sinó que, a més a més, és una estratègia d'acció que vol aprofundir en una visió del món compromesa amb l'autogestió.

És per això que posem especial èmfasi en la desobediència econòmica, que seria tota aquella modalitat de desobediència civil concentrada a alliberar-nos del poder econòmic privat o estatal, per derivar els nostres recursos a la construcció d'alternatives al sistema econòmic actual.

Així doncs, la desobediència econòmica inclou totes les formes de desobediència civil o social que tenen com a objectiu empoderar-nos com a persones lliures, trencant les cadenes que ens esclavitzen al sistema capitalista actual.

Aquest Manual va dirigit a totes aquelles persones que vulguin fer passos per fer de la seva vida un exemple de la seva forma de pensar i de sentir. En concret, s'adreça a qui vulgui deixar d'actuar forçat per la pressió econòmica i vulgui dedicar el seu temps a una activitat que realment el realitzi.

També, s'adreça a aquelles persones que desitgin que els seus diners, com a fruit del seu treball, vagi destinat a allò en el que creuen i no als bancs, ni als sous de polítics, ni a l'armament, ni a grans infraestructures..., entre altres mals usos que se'ns ocorren.

Per tot això, cridem a la resistència fiscal total a l'Estat per redirigir els impostos cap a l'autogestió fiscal des col·lectius locals autogestionats, molt més mereixedors de la sobirania que les institucions governamentals que sotmeten a la població.

Des del web **derechoderebellion.net** s'ha coordinat la creació de la primera i d'aquesta segona edició del Manual de desobediència econòmica. Paral·lelament s'està estenent la creació d'oficines de desobediència econòmica. Aquestes esdevenen eines de suport a iniciatives com la insubmissió fiscal, l'autoorganització dels deutors i la insolvència com a forma d'acció. De tots aquests temes en trobareu més informació en els següents capítols.

MANIFEST

EXERCIREM EL DRET DE REBEL·LIÓ

SUMAT AL MANIFEST D'UNA NOVA DIGNITAT REBEL

«Quan el govern viola els drets del poble la insurrecció és per al poble i per a cada porció del poble, el més sagrat dels seus drets i el més indispensable dels seus deures.»
(Declaració dels drets de l'home i del ciutadà de 1793.)

L'actual Constitució espanyola, dictada pel capital internacional i aprovada a esquenes de la població, no només no ens representa, sinó que no la reconeixem com a vinculant per a nosaltres. En el seu article 135.3 diu: «Els crèdits per satisfer els interessos i el capital del deute públic de les administracions s'entendran sempre inclosos en l'estat de despeses dels seus pressupostos i el seu pagament gaudirà de prioritat absoluta».

Amb l'aprovació sense referèndum d'aquest canvi constitucional, s'ha demostrat de manera definitiva que la sobirania popular no controla l'Estat, el qual ha estat segregat pel poder econòmic. Un govern que actua en benefici d'uns pocs és il·legítim. Segons el Codi Penal espanyol: «Són reus del delictes de rebel·lió els qui s'alcin violentament i públicament per a qualsevol de les finalitats següents: derogar, suspendre o modificar totalment o parcialment la Constitució».

Per això, i pel caràcter precipitat, interessat i antidemocràtic d'aquesta recent reforma constitucional, podem determinar, que els delinqüents estan en el govern i les estructures que els secunden.

El dret a la rebel·lió està reconegut des de fa més de dos segles pel dret internacional a través, per exemple, de la «Declaració dels drets de l'home i del ciutadà» de 1793. La seva funció és fer prevaler el dret de plantar cara pel bé comú davant de situacions com les que estem vivint. Davant la rebel·lia colpista dels de dalt, el dret de rebel·lió dels de baix.

El nostre compromís és amb el bé comú i per això, seguint el nostre deure legítim com a ciutadans, ens declarem rebels a la Constitució, insumisos a l'Estat i desobedients a tota autoritat que el representi. És per això que ens declarem ciutadans de les assemblees populars i de les assemblees de projectes postcapitalistes en què participem. És d'aquesta manera com exercim la nostra sobirania.

Ens comprometem a fer tot el que estigui al nostre abast per construir un nou poder popular que faci possible una nova societat on les decisions siguin preses realment pel poble. Entenem que després de la gran acumulació d'indignació que hem viscut, la millor manera de recuperar la dignitat és mitjançant la rebel·lia. Entenem com a dignitat la nostra capacitat de desobeir lleis injustes i/o contràries al benestar dels pobles.

Per tot això, ens comprometem amb la crida per iniciar i estendre una acció de resistència fiscal total a l'Estat espanyol i cap a aquells que el controlen com a acció conseqüent per demostrar que no pagarem «els seus deutes», perquè no reconeixem aquesta Constitució. Una desobediència fiscal que serveixi per alimentar l'autogestió de les assemblees i des d'aquestes, donar «prioritat absoluta» al finançament participatiu dels recursos que considerem realment públics.

Com que la situació que vivim a l'Estat espanyol és comuna a molts països del món, i ja que els poders econòmics que manen són globals, animem els éssers humans de tot el món a afirmar el seu dret de rebel·lió mitjançant manifestos com aquest .

La resistència fiscal va ser una de les estratègies de desobediència civil que va portar l'Índia cap a la independència de l'Imperi britànic; ara, pot ser una estratègia clau per a independitzar tothom del capitalisme global.

Ja hem superat la fase d'indignació, ara som Una Nova Dignitat Rebel!

Al web **derechoderebellion.net** pots adherir-te al Manifest i a les diferents formes de desobediència civil.

Des d'aquest manifest tenim com a horitzó la resistència fiscal total a l'Estat per redirigir els impostos cap a l'autogestió fiscal de les assemblees populars locals, sorgides en moltes poblacions arran del 15-M, i en alguns casos, actualment vinculades a una cooperativa integral.

Les assemblees locals i les cooperatives integrals que s'estan construint dia a dia són alguns dels exponents de les alternatives autogestionàries al sistema actual, exemples molt més mereixedors del dipòsit de la sobirania popular de les persones que participem diàriament en la política des dels moviments assemblearis que no les institucions de l'Estat espanyol.

Algunes de les millors maneres de col·laborar poden ser organitzar-se en un col·lectiu, participar en les assemblees locals, crear una oficina de desobediència econòmica, o ajuntar-se amb gent de la vostra zona per participar en una cooperativa integral.

I ARA LA DESOBEDIÈNCIA ES FA INTEGRAL

Mentre vivim aquest nou món que estem construint hem de tenir en compte les interferències que provoquen els intents de coerció i assimilació dels estats sense que això centri tota la nostra atenció i intenció. Potser seria el major acte revolucionari prescindir de tots ells i deixar als amos sense esclaus, però atès que els del poder no prescindeixen de nosaltres, no ens queda més remei que desobeir; se'ns ataca per la normalitat amb què desacatem l'autoritat, ja sigui judicial, sanitària, intel·lectual, cultural, econòmica o política.

És per això que vam optar per la Desobediència Integral com a condició necessària per a continuar construint.

Per facilitar la comprensió sobre aquest terme, introduïrem el concepte de «contracte social». El contracte social és un concepte filosòfic i polític en què se sustenten les bases de la vinculació d'un individu a una societat.

La Desobediència Integral implica trencar el contracte social amb l'Estat al territori on es viu, per poder realitzar un nou contracte social amb una comunitat amb la qual l'individu se sent realment vinculat.

En el marc del procés de Revolució Integral van sorgint noves comunitats de referència on les persones hi som acollides i podem participar activament del procés de definició de drets i deures propis d'aquest contracte social que fa possible viure en societat.

Una comunitat rural autogestionada, una zona autònoma o una cooperativa integral serien tres exemples d'aquestes noves institucions amb les quals vam triar fer aquest nou contracte social. En lloc de delegar el dipòsit de sobirania en una suposada democràcia parlamentària, participem directament de les decisions a través d'una veritable democràcia assembleària.

En passar d'un contracte implícit que realment no hem signat a un contracte explícit, estem fent un salt d'empoderament perquè viure en societat sigui també viure en llibertat. En aquest marc, podem triar, també, ser part alhora de diverses comunitats entre les quals repartir la nostra participació i compromís, des de la més vivencial i petita a la més estructurada i àmplia, ja que diverses d'elles es poden complementar perquè cap no és totalitària, com sí que ho és l'Estat, i per tant cap no pretén controlar totes les esferes de l'individu sinó només aportar en aquells àmbits en els quals cada persona decideixi vincular-se.

Les assemblees locals, que tracten de ser cada vegada assemblees més constructives, espais autogestionats per cobrir necessitats comunitàries i les cooperatives integrals

que s'estan fent realitat dia a dia, són alguns dels exponents de la Revolució Integral, exemples molt més mereixedors del dipòsit de la sobirania popular de les persones que participen diàriament en la política des dels moviments assemblearis que no pas les institucions suposadament democràtiques de l'Estat. Quan fem desobediència integral estem desmuntant la legitimitat del sistema de l'Estat capitalista i aportem la nostra participació legitimadora a un sistema nou.

AHORA O NUNCA

Martin Luther King va dir fa més de quaranta anys: «Haurem de penedir-nos en aquesta generació, no tant de les males accions de la gent perversa sinó del sorprenent silenci de la bona gent».

No podem deixar que la història es repeteixi amb la nostra generació. Una banda de criminals de les finances ha segrestat el poc que podia haver de democràtic en els estats i està portant a terme un pla premeditat per retallar els nostres drets socials només per augmentar els seus beneficis. Aquesta situació s'afegeix a les gravíssimes crisis ecològiques, energètiques, alimentàries, socials i de valors que acompanyen el declivi del sistema capitalista.

Tenim la sort de ser la generació més informada de la història. Hem après que som milions de persones disposades a actuar. Ara no hi ha excuses.

No n'hi ha prou amb la indignació. Només el compromís que vagi acompanyat d'una actitud d'insubmissió enfront del poder polític i financer podrà dur-nos a aconseguir els nostres objectius. No hi ha seguretat a curt termini que pugui ser excusa per deixar el compromís social per després. Amb el suport mutu ens ajudarem en les dificultats; des de l'autogestió podem solucionar els problemes de les persones, molt millor que com ho fa l'Estat.

Sortir al carrer fins a esgotar-nos no és suficient, cal deixar d'obeir, cal deixari de manar, deixar de pagar la hipoteca, deixar de pagar els impostos a l'Estat per pagar directament al poble, deixar de comprar en multinacionals, d'acceptar discriminacions de qualsevol tipus. Siguin quines siguin les teves cadenes, trenca-les.

ACCIONS INDIVIDUALS

LA INSUBMISSIÓ FISCAL COM A ESTRATÈGIA DE REBEL·LIA

Com s'ha explicat en pàgines anteriors, la desobediència civil és una eina fonamental per anar augmentant l'empoderament popular cap a l'autogestió.

Els Pressupostos generals de l'Estat de 2013 suposen un altre atac a les necessitats reals de la població. Es redueix un 14,9% el pressupost d'educació, un 19,6% el de cultura, un 3,1% el de sanitat (acumulat al 6,9% de 2012) i augmenta un 33% el pagament del deute.

Mentre passa una progressiva privatització de tot el que és públic, mentre es diu que la crisi és la causant de la manca de recursos, mentre es malgasta diners públics en interessos dels de dalt, els projectes realment públics en què estem treballant la gent de baix solen ser migrats per consolidar-se. Per revertir aquesta situació, cal derivar una important quantitat d'aquests recursos per la via directa mitjançant la desobediència fiscal.

Per això, des d'aquesta publicació, participem de lla crida per iniciar i estendre una acció d'insubmissió fiscal a l'Estat espanyol i cap a aquells que el controlen, com a acció conseqüent per demostrar que no pagarem els seus deutes, perquè no reconeixem l'actual Constitució. Una desobediència fiscal que serveixi per alimentar l'autogestió de les assemblees i dels col·lectius, i des d'aquests, donar prioritat absoluta al finançament participatiu dels recursos que considerem realment públics.

GUIA PRÀCTICA DE LA INSUBMISSIÓ FISCAL A L'IRPF

Es tracta d'una proposta per a les persones que facin declaració de la renda aquest 2013 i en els anys successius.

És una opció assumible per a persones que vulguin o necessitin continuar sent part de l'economia oficial i, per tant, no puguin permetre's multes o sancions similars. Es tracta d'una proposta inspirada en l'objecció fiscal als pressupostos militars, la qual porta anys funcionant amb èxit a l'Estat espanyol, ja que es realitza aquesta acció sobre el 6% de la declaració que correspondria a la despesa militar. Així doncs, en aquest cas es tractaria d'ampliar el percentatge sumant altres partides que també considerem injustes.

Pots escollir aquestes partides segons el teu propi criteri o sumar-te a la proposta de la campanya d'insubmissió fiscal llançada per dret de rebel·lió, la qual serà sobre el 25% de la declaració de cada participant i consistiria en les següents partides dels Pressupostos de l'Estat, sobre un total de 408.033 milions d'euros, que és el pressupost del 2013.

Partida	Pressupost 2013	Percentatge
Deute públic amortització	62.319.842.250 €	15,27%
Deute públic interessos	38.589.550.000 €	9,46%
Defensa militar	13.708.330.000 €	3,36%
Seguretat policíaca	1.209.238.886 €	0,30%
Sistema de presons	1129.743.730 €	0,28%
Monarquia	7.933.710 €	0,01%
Senat	51900.640 €	0,01%
Eleccions i partits polítics	67.439.960 €	0,02%
Església	11.000.000.000 €	0,03%
TOTAL INSUBMISSIÓ FISCAL	128.083.979.200 €	31,39%
TOTAL PGE	408.033.918.210 €	100%

En aquests pressupostos del 2013, el tant per cent de les partides que hem escollit com les més repudiades, pugem fins a més del 31,39% mentre que el 2012 es quedaven sobre el 29%.

Igualment, i com que el principal és arribar al màxim de gent possible, hem preferit quedar-nos amb aquest 25% que en ser 1/4 dels Pressupostos de l'Estat ja és un repte prou important.

El declarant, com a insubmís fiscal, ha de presentar la declaració de la renda, no serveix no fer-la. Si treballes per compte d'altri, la teva empresa ja paga directament a l'Estat els impostos per tu, per això la teva insubmissió fiscal pots fer-la sol i ampliar la sol·licitud de devolució.

Mitjançant la declaració de la renda, pots declarar-te com a insubmís fiscal en tots aquells conceptes amb els quals no estiguis d'acord a pagar impostos i reclamar els diners.

Aquests diners posteriorment podràs distribuir-los de la manera que tu consideris més conseqüent amb les teves idees. Per això, en el moment de fer la declaració, cal seguir aquests passos:

1. Fer sempre la declaració de la renda.
2. No acceptar directament l'esborrany d'Hisenda. Podria ser que Hisenda tingués algun error en les dades. És difícil que hagi considerat totes les vostres possibles deduccions o, si ho ha fet, en més d'una ocasió hi ha errors (i solen ser al seu favor).
3. En el cas de no arribar al mínim establert no és convenient deixar de fer la declaració de la renda.

Pot fer-la qualsevol persona. No cal ser treballador assalariat o tenir ingressos oficials. Pot objectar una persona jubilada, estudiant o parada, ja que a totes cobra impostos l'estat a mans plenes i aquesta és l'única oportunitat real per recuperar part de l'exacció.

4. Si no arribes al mínim que la llei estableix per fer la declaració, també és important que la facis (o almenys que la calculis), ja que molt probablement et sortirà negativa (t'hauran de tornar diners). Si comproves que et surt a pagar, llavors no cal que la lliuris.

COM FER DECLARACIÓ DE L'IMPOST SOBRE LA RENDA DE LES PERSONES FÍSQUES AMB INSUBMISSIÓ FISCAL

1. El primer que s'ha de fer és omplir els formularis per a la declaració dels impostos sobre la renda. Això es pot fer a mà o bé amb el programa PADRE. Els altres mètodes (confirmació de la declaració per telèfon o per Internet) no permeten declarar-te insubmís fiscal

DECLARACIÓ MANUAL (IMPRESOS):

Un cop feta la declaració de la renda fins a arribar a la quota líquida (casella 741) s'omplen les retencions dels rendiments del treball i dels bancs. A continuació, a la casella 752, cal especificar la quantitat percentual calculada d'insubmissió fiscal, en funció d'un o diversos conceptes que has triat (vegeu imatge a la pàgina següent) i es col·loca. Si la casella 752 està ocupada, es pot usar qualsevol de les altres caselles que queden lliures des de la 742 a la 751). A continuació acabarem la declaració calculant la quota resultant.

Retenciones y demás pagos a cuenta			
Por rendimientos del trabajo	742	Ingresos a cuenta del artículo 92.8 de la Ley del Impuesto	748
Por rendimientos del capital mobiliario	743	Por ganancias patrimoniales, incluidos premios	749
Por arrendamientos de inmuebles urbanos	744	Pagos fraccionados ingresados (actividades económicas)	750
Por rendimientos de actividades económicas (*)	745	Cuotas del Impuesto sobre la Renta de no Residentes(**)	751
Atribuciones por entidades en régimen de atribución de rentas	746	POR OBJECCIÓN FISCAL 0%	752 CANTIDAD
Impulsados por agrupaciones de interés económico y UTE s.	747		
(*) Salvo las retenciones e ingresos a cuenta por arrendamientos de inmuebles urbanos, que se incluirán en la casilla anterior.		(**) Contribuyentes que hayan adquirido la condición de tales por cambio de residencia a territorio español.	
Total pagos a cuenta (suma de las casillas 742) = (752)		754	CANTIDAD

- Acabada la declaració, cal ingressar la quantitat de la insubmissió fiscal calculada en el compte corrent de l'entitat, col·lectiu, etc. que hagi triat. Especificar en el concepte de l'ingrés: «Ingrés provinent de la insubmissió fiscal 2013» i guardar el comprovant que l'entitat bancària ens faciliti. És important que destinis aquests diners a projectes que tinguis a prop, així veuràs de manera directa com tu mateix, amb els teus impostos, estàs fent créixer un projecte proper, alhora que els teus diners no aniran a parar a llocs en què no creus.
- A continuació ja només queda omplir la carta d'insubmissió fiscal adreçada al ministre d'Hisenda, que s'adjuntarà a la declaració, juntament amb el comprovant d'ingrés a l'entitat, col·lectiu o projecte triat.
- El següent pas és anar a lliurar la declaració a qualsevol delegació d'Hisenda o bé a l'oficina bancària on tinguis un compte. Segurament, tant en un lloc com en l'altre, et diran que únicament volen els papers de la declaració i cap altre. Cal explicar-los que estem fent insubmissió fiscal (i podem aprofitar per explicar a la persona que ens atén en què consisteix), que la responsabilitat és nostra i que volem posar dins el sobre de la declaració els tres documents: la declaració, la carta d'insubmissió i el comprovant bancari.
- Finalment, és important que facilitis la informació de la insubmissió a l'Oficina de Desobediència Econòmica, que no quedi en un acte individual entre tu i Hisenda. És clau conèixer el nombre de persones que han fet servir el seu dret de rebel·lió fiscal, pel que et preguem que omplis el full de cens d'insubmissió fiscal. També, podeu demanar que us ho facilitin en paper. Aquest cens és purament estadístic.

ALGUNES CONSIDERACIONS A PARTIR DE L'EXPERIÈNCIA EN INSUBMISSIÓ FISCAL DE L'ANY ANTERIOR

Sembla que si la declaració es fa a mà, és més costós per a Hisenda mirar-s'ho i, per tant, més difícil que detectin l'acció d'insubmissió.

Hi ha hagut alguns casos d'enviament per part d'Hisenda de requeriment demanant la quantitat insubmissa, fent cas omís de la declaració d'insubmissió. Aquests casos sempre han estat de quantitats grans. Sembla que, en general, les quantitats menors de 150 euros no les miren.

Partint del comentari anterior, es fa especialment important enfortir la caixa de resistència de la insubmissió fiscal perquè es pugui respondre de forma col·lectiva a les necessitats de suport de les persones insubmises. Es pot fer insubmissió per donar suport a aquesta caixa de resistència. També, s'intentarà fer una campanya de cofinançament a internet per donar suport a aquesta caixa de resistència durant tot l'any.

AUDITAR DEUTE PÚBLIC, UNA EINA PER DEFENSAR EL NO PAGAMENT D'UN DEUTE ODIÓS

Com ja hauràs llegit en pàgines anteriors, el concepte principal de la insubmissió fiscal és el deute extern (el 23%). Afegim ara informació específica referent a la motivació de la insubmissió fiscal d'aquest concepte.

Com ha passat en altres països, i a redós del 15M, s'ha generat, també, a l'Estat espanyol una campanya per a l'auditoria del deute extern. La reforma de la Constitució espanyola que va posar el pagament de l'interès i del capital del deute com a prioritat absoluta dels pressupostos generals, van donar més força, encara, a la necessitat d'aquesta auditoria.

Com es diu al web **www.auditoria15m.org**: «Un deute del qual mai no vam ser conscients ni sobre el qual vam poder opinar ni participar. Un deute que és fonamentalment dels bancs privats. Un deute que, ara, ens apunten com el major dels problemes i del qual ens fan responsables directes per l'obligació constitucional de saldar-lo. Un deute que obliga a retallar la inversió en els nostres serveis socials i que ens condemnarà a la major de les misèries socials».

No volem pagar el vostre deute!

Així doncs, amb aquest deute es posa tota la població de l'Estat espanyol sota el xantatge dels mercats financers. És deute il·legítim el que es contracta de nou per pagar l'antic deute i per implementar polítiques que perjudiquen els drets socials i econòmics dels ciutadans.

Una gran part del deute és il·legítim ja que prové d'una política que ha afavorit a una ínfima minoria de la població en detriment d'una aclaparadora majoria de ciutadans i ciutadanes.

L'Estat ha garantit el deute privat d'empreses privades i entitats financeres perquè puguin aconseguir préstecs a un tipus d'interès adequat. Això implica que, posteriorment, les agències de qualificació emetin una pitjor valoració sobre la seva capacitat de tornar el deute i que la prima de risc d'aquest Estat es dispari. Per tant, el fet d'avaluar empreses o entitats financeres privades provoca que l'Estat (i per tant els ciutadans) hagin de pagar uns interessos més alts del deute.

Avaluar entitats privades implica que els creditors exigeixin una creixent capacitat de pagament per part de l'Estat que deixa de preocupar-se per altres funcions essencials que, com a tal, ha d'assumir.

Pot un govern legalment decidir no reemborsar el deute perquè la seva població està en perill? Sí, perquè l'argument jurídic de l'estat de necessitat ho justifica plenament. L'estat de necessitat correspon a una situació de perill per a l'existència de l'Estat, per a la seva supervivència política o econòmica. La supervivència econòmica es refereix directament als recursos dels quals un Estat pot disposar per continuar satisfent les necessitats de la població, en matèria de salut, educació, etc.

MECANISMES D'INSUBMISSIÓ A L'IVA

Hi ha diverses vies en mans d'un autònom, d'una empresa o d'una cooperativa per deixar de pagar l'IVA a l'Estat i dedicar aquest pagament a un projecte autogestionat. Algunes d'elles són:

- Declarar, si l'IVA et toca a pagar, una quantitat més petita de la que correspondria i amb ella finançar una assemblea o el projecte que decideixis. Per justificar aquest pagament menor hauràs de demanar diverses factures al teu nom, que et permetin justificar aquest pagament. Aquestes factures te les podran fer, de diverses maneres, sense posar en perill la cobertura legal de l'acció.
- Si tens clar que la teva empresa no continuarà i ha de tancar, en lloc de pagar a l'Estat ja pots començar a destinar les quantitats de l'IVA o la part que en puguis assumir, a les assemblees de la teva zona o al projecte autogestionat que més et motivi.
- Si vols continuar com a empresa i necessites una manera de donar continuïtat a aquest procés, pots obrir i tancar una empresa cada 3 o 4 anys. D'aquesta manera, quan el fisc vagi darrere teu per cobrar els IVA, aquesta empresa es faria insolvent i en generaria una altra.
- Si ets membre d'una cooperativa o entitat sense ànim de lucre que declari IVA, pots demanar factura de les despeses personals amb el NIF d'aquesta entitat i donar-li

aquestes factures a la cooperativa o entitat perquè se les dedueixi dels seus ingressos i no hagi de pagar l'IVA.

- Si després d'ajuntar totes les factures, la teva cooperativa autogestionada hagués de pagar l'IVA, pots fer factures amb el DNI personal a la cooperativa, a la qual dediques el teu temps voluntari. Simplement després de rebre els diners facturats, en feu donació a la mateixa cooperativa.

Per contextualitzar aquestes possibilitats, hem de tenir en compte que les peticions que Hisenda fa a les persones o empreses que emeten factures, per controlar el seu pagament d'impostos, són limitades i fàcils de preveure. A través del model 347 de l'IVA, el 30 d'abril, pel cap alt, s'ha de presentar la relació de clients i proveïdors amb els quals ha existit una relació de més de 3.000 euros anuals. Per tant, res no ens impedeix realitzar factures, com a individus i de forma totalment anònima, a una cooperativa per menys de 3.000 euros i no fer la declaració de l'IVA, encara que la cooperativa sí que ho faci. És a dir, mentre la cooperativa comptabilitza la factura per descomptar l'IVA a pagar, les persones individuals que li facturen no la declaren com a ingressos.

Com que la cooperativa no està obligada a declarar qui són els seus proveïdors, Hisenda no tindrà informació de la nostra irregularitat. L'única informació amb què comptarà és amb un balanç global de l'IVA a partir del qual no es poden identificar aquest tipus d'irregularitats, ja que no es pot saber que l'IVA s'ha repercutit en persones individuals i que, també, s'ha interrelacionat entre empreses.

Habitualment, la cooperativa pagaria a Hisenda l'IRPF de la persona que l'ha facturat, però no està obligada a fer-ho si aquesta no li ho especifica a la factura, de manera que, també, en aquest cas si hi ha alguna irregularitat és l'individu qui n'és responsable i no la cooperativa.

En aquest sentit, l'actual Llei de l'impost sobre la renda de les persones físiques, Llei 35/2006 de 28 de novembre, estableix quatre trams de la tarifa i fixa un tipus marginal màxim del 43%. Trams:

- Fins a 9.050 euros bruts anuals, la retenció és del 0%.
- De 9.051 a 17.360 euros bruts anuals s'aplica un tipus marginal del 24%.
- De 17.361 a 32.360 euros bruts anuals s'aplica un tipus marginal del 28%.
- De 32.361 a 52.360 euros bruts anuals s'aplica un tipus marginal del 37%.
- A partir de 52.361 euros bruts anuals s'aplica un tipus marginal del 43%.

Per tant, és factible fer factures sense IRPF i que la cooperativa no hagi de retenir-lo, ja que, quan això passa, es pot entendre que l'emissor de la factura és al tram de 0% d'IRPF. I per això no paga aquest impost.

Així doncs, de tot el que s'ha dit, l'única irregularitat per part de les persones individuals correspon a l'acció de no pagar l'IVA. A aquest efecte és important introduir que les persones donades d'alta d'autònoms que tinguin una facturació molt baixa no hi estan obligades, amb la qual cosa per protegir-se legalment una persona podria facturar a la cooperativa i, alhora, pagar determinats serveis a altres professional (o factures quotidianes de despeses) per equilibrar el seu IVA. Així, de forma totalment legal, podria declarar trimestralment un IVA pròxim a 0. Seria, de fet, una forma de passar d'individu pagador d'IVA a individu que equilibra el seu IVA.

Una altra circumstància diferent seria la de les persones insolvents. Aquestes poden emetre factures pels seus treballs de forma totalment despreocupada, perquè en el cas que hi hagués una inspecció, el màxim que podrien rebre seria una multa, la qual no tindrien forma després de fer-los pagar. Per tant, les persones insolvents poden, amb major facilitat que ningú, recolzar aquests processos de reducció del pagament de l'IVA per a cooperatives i entitats amb les quals col·laborin.

Atenció! Hi ha algunes pautes a seguir perquè hi hagi manera que es derivi un risc penal d'accions d'aquest tipus:

- Cal el document que acrediti la factura.
- Les factures cal emetre-amb algú amb qui realment es col·labora en alguna activitat, de manera que es pugui demostrar que l'activitat ha existit. I hi ha d'haver transaccions econòmiques o declaracions de deute entre les dues parts (vegeu-ne gràfic a les pàgines centrals).

INSUBMISSIÓ FISCAL TOTAL PER FER-TE INSOLVENT

Aquesta acció consisteix a deixar de pagar el total dels impostos de l'IRPF, l'IVA i/o tots aquells que tinguis oportunitat, com a acció prèvia a la generació d'una situació d'insolvència irrevocable.

Tenint en compte que el no pagament fiscal només és delictiu a partir de 120.000 euros en un any, hi ha molt marge de desobediència sense riscos penals, per sortir del sistema i donar suport a un procés ampli i massiu d'autogestió social...

A més a més, a través de la teva acció personal, podràs donar suport a altres empreses i cooperatives que no siguin insolvents, tot generant factures perquè els quadris els seus comptes. Recorda, sempre, que les factures han de ser reals i ser dipositades en un compte. Sobretot, cal alertar que la destinació dels diners és la clau sobre la qual es basa l'ètica de qualsevol acció d'aquest tipus i que, per tant, què fer amb aquests diners és responsabilitat de cada un.

DE LA INSUBMISSIÓ FISCAL A L'AUTOGESTIÓ FISCAL

Alguns dels mecanismes que aportem en aquesta text s'assemblen a la picaresca que també utilitzen persones per a fins individualistes i de dubtosa ètica. Si aquests mecanismes també formen part de les nostres propostes és perquè el fons del sistema d'autogestió social que proposem necessita una gran quantitat de recursos per poder realitzar-se, els quals poden generar-se a partir de la capacitat de treball i generositat de moltes persones, sempre i quan els recursos econòmics mínimament necessaris hi acompanyin per fer-ho possible.

Entenem per autogestió fiscal totes aquelles vies de redistribució que fan que la fiscalitat es quedi en iniciatives que realment reverteixin en benefici de la gent. És a dir, que la part del treball que cada persona és responsable d'aportar al comú es pugui destinar a nous serveis públics que realment situïn les necessitats bàsiques de les persones en l'escala més alta de prioritats.

Per això, i davant el malbaratament dels nostres recursos per part de l'Estat, es fa prioritari i gairebé imprescindible generar dinàmiques cada vegada més massives de desobediència civil i reaprofitar els nostres recursos per a l'autoorganització popular des de baix.

A diferència de l'any passat quan des de la coordinació del Manual..., es va fer un llistat dels projectes que es van inscriure per rebre fons de la insubmissió fiscal, enguany les llistes s'elaboren de forma descentralitzada en els diversos territoris, de manera que en aquesta edició que llegeixes hauries trobar-te un annex amb els projectes del territori on vius. Si no és així, pots mirar el web **derechoderebelion.net**, on anirem publicant el llistat de projectes de tots els territoris.

COM ENS ORGANITZEM SI SOM DEUTORS D'HIPOTEQUES IMPAGABLES?

En les últimes dècades, les necessitats del mercat immobiliari i la cobertura de l'aparell de propaganda neoliberal han generat la falsa necessitat de posseir l'habitatge en propietat (privada). Això ha fet que milions de persones hagin signat contractes hipotecaris que, de ben segur, ni tan sols els seus hereus poden assumir. Mentrestant, bancs, caixes, constructores, immobiliàries i carronyers en general, veien com els seus negocis florien mentre les vides de milions de famílies es marcién quan els terminis per pagar les quotes hipotecàries no eren suficients. Aquesta és la crua realitat en què els estrats més febles de la piràmide social estan immersos avui, ara. La qüestió és: què podem fer per impedir l'expropiació forçosa del legítim dret a habitatge?

L'encomiable treball de la **PAH (Plataforma d'Afectats per la Hipoteca)** a tot el territori estatal ha demostrat que podem defensar el dret a l'habitatge al carrer i a través de diverses formes de pressió social i reduir, molt, el nombre de persones expulsades de casa seva.

A partir d'aquí, i amb la base de la desobediència, proposem estendre les línies d'acció que ens permetin autogestionar el dret a l'habitatge a llarg termini.

ESTRATÈGIES PER DIFICULTAR EL PROCÉS JUDICIAL

Diverses PAH suggereixen en el moment en què arriba la denúncia per impagament de la hipoteca reclamar justícia gratuïta. Sigui concedida o no, el propi procés de reclamar-la allarga el termini entre la denúncia i la subhasta. Si és concedida serà important comptar amb advocats de confiança que hi donin suport per assegurar que es defensin correctament els drets del deutor.

D'una altra banda, si som conscients que a curt termini no podem assumir el pagament de la nostra hipoteca, podem llogar la propietat a un baix preu a algú de confiança i que aquesta persona en faci ús, integrant-nos així en la xarxa de lloguers creuats. Mitjançant el lloguer podem bloquejar els desnonaments d'immobles durant 5 anys pel cap baix.

Atenció! hi ha hagut molta difusió de missatges que diuen que només amb un lloguer simbòlic n'hi hauria prou per mantenir l'habitatge. Davant d'això cal ser prudents, ja que existeix la figura jurídica del «contracte en frau de llei» que segons el criteri d'un jutge podria generar una ordre de desnonament. Davant d'això és important:

1. Que els nous inquilins habitin la casa.
2. Que el preu sigui creïble, encara que sigui baix en comparació amb altres.
3. Que les transaccions econòmiques del lloguer realment es facin i es puguin demostrar.
4. Que canviïn les domiciliacions dels rebuts dels serveis, etc.

És a dir, cal preparar-se davant la legalitat amb tota exactitud, ja que el que cal fer és demostrar al jutge que es tracta d'un contracte verídic.

Vegeu l'article 14 de la Llei d'arrendaments urbans sobre «Alienació de l'habitatge arrendat».

Per molt que alguns juristes, posicionats a favor del sector bancari, argumenten que la Llei hipotecària o, fins i tot, la pròpia escriptura d'hipoteca limiten el dret d'arrendament dels habitatges hipotecats, hi ha nombrosa jurisprudència que demostra que la Llei d'arrendaments urbans ha de prevaler durant els primers 5 anys del contracte, ja que forma part de la garantia de dret bàsic d'un arrendatari.

Cal tenir en compte també el que diu la Llei d'enjudiciament civil en relació al lloguer d'una finca embargada: «En el procediment hipotecari hi ha un incident sobre la possessió i és aquí quan el jutge valora tots els detalls del contracte per sentenciar si ha o no de respectar-se».

Article 661. Comunicació de l'execució als arrendataris i als ocupants de fet.
Publicitat de la situació possessòria en l'anunci de la subhasta.

1. Quan, per la manifestació de béns de l'executat, per indicació de l'executant o de qualsevol altra manera, consti en el procediment l'existència i la identitat de persones, diferents de l'executat, que ocupin l'immoble embargat, se'ls ha de notificar l'existència de l'execució, perquè, en el termini de deu dies, presentin davant el tribunal els títols que justifiquin la seva situació.

En l'anunci de la subhasta s'ha d'expressar, amb el possible detall, la situació possessòria de l'immoble o que, en canvi, està desocupat, si s'acredita complidament aquesta circumstància al secretari judicial responsable de l'execució.

2. L'executant pot demanar que, abans d'anunciar-se la subhasta, el tribunal declari que l'ocupant o els ocupants no tenen dret a romandre en l'immoble, una vegada que aquest s'hagi alienat en l'execució. La petició s'ha de tramitar d'acord amb el que estableix l'apartat 3 de l'article 675 i el tribunal hi ha d'accedir i, mitjançant interlocutòria no objecte de recurs, fer la declaració sol·licitada quan l'ocupant o els ocupants es puguin considerar de mer fet o sense títol suficient. Altrament, cal declarar, també sense recurs ulterior, que l'ocupant o els ocupants tenen dret a romandre en l'immoble sense que això afecti les accions que puguin correspondre al futur adquirent per desallotjar els ocupants.

Les declaracions a què es refereix el paràgraf anterior s'han de fer constar en l'anunci de la subhasta.

Així, pot succeir que el jutge del procediment hipotecari digui que el títol és bo i que cal respectar-lo o que no és «suficient» (que no dóna per bo el contracte, vaja); en aquest últim cas cal saber que es pot acudir a un procediment judicial a part i discutir-ho, fet que provocarà que s'endarrereixi el desallotjament. És millor fer el lloguer abans que hi hagi cap denúncia.

El contracte de lloguer es podrà fer més avantatjós per a l'objectiu de generar habitatge social quan amb més antelació es faci en relació al moment de la denúncia del deute impagat.

Si es pot fer el contracte de lloguer en el moment en què encara no s'ha deixat de pagar o es porta només 1 mes d'hipoteca impagat (es podria arribar a esgotar fins als 3 mesos, però no és aconsellable), es pot generar sense risc un contracte de lloguer de 10 anys. Aquest contracte de lloguer s'ha de fer en escriptura pública davant notari per poder incloure en el registre de la propietat i, d'aquesta manera, en el moment en què el banc vulgui quedar-se amb la finca, se li podrà demostrar que hi ha un registre de propietat del qual ineludiblement ha donat fe el notari.

Si es realitza el lloguer ja amb denúncia, o a prop d'ella, llavors és preferible conformar-nos amb el contracte de 5 anys i dur a terme un lloguer real, que tingui com a proves la fiança a la cambra de propietat, els comprovants de pagament de cada mensualitat, el canvi de nom de les factures dels serveis i, si cal, el testimoni dels veïns.

COOPERATIVES D'HABITATGE SOCIAL, UNA EINA PER A AUTOORGANITZAR-NOS

Anticipant-nos a embargaments i intents de desallotjament, podem respondre a aquesta ofensiva tot generant habitatge social de forma cooperativa.

Per convertir el lloguer social en una opció que combati de forma organitzada el problema de les hipoteques impagables, la millor opció és generar una eina col·lectiva que permeti posar en marxa cooperatives d'habitatge social que lloguin pisos hipotecats i així assegurin habitatge social als deutors que no puguin continuar pagant la hipoteca.

Aquest és el cas de CIC-HS, la cooperativa d'habitatge social de la Cooperativa Integral Catalana, que pots trobar a habitatgesocial.cat, i que podria ser un model a seguir en altres territoris.

Aquesta cooperativa, a més, ja ha aconseguit en l'últim any que una jutge declari que el seu lloguer social és legítim ja que té l'objecte social d'aconseguir habitatge assequible per als seus socis, malgrat que es tractava de Roig 21, un immoble que la cooperativa va llogar menys d'un mes abans de la data de subhasta. Aquest precedent demostra la viabilitat d'una estratègia cooperativista que té ampli recorregut per estendre entre les persones amb dificultat d'accés a l'habitatge i especialment entre les persones hipotecades.

El funcionament bàsic d'una cooperativa d'habitatge social dedicada a oferir una alternativa a gent hipotecada és el següent: el propietari que no pugui continuar pagant la hipoteca, arrendarà la propietat durant 5 anys a la cooperativa i se'n farà soci. La cooperativa s'encarregarà d'assignar-li un altre habitatge de lloguer del seu parc d'habitatges de lloguer. Els lloguers tindran un preu social. Igualment, hi haurà una llista d'espera per generar lloguers socials amb cessió d'ús entre futurs socis interessats. Una cooperativa com aquesta pot aspirar a generar un parc social d'habitatges per a oferir als seus socis en règim de cessió d'ús.

DEUTES I INSOLVENCIA

Actualment, hi ha moltes persones en situació d'insolvència, algunes de les quals han arribat a ser-ho per motius ideològics i moltes d'altres ho són de forma involuntària.

En un moment en què els morosos som milions de persones, mitjançant la nostra unió com a deutors podem recuperar la llibertat de deixar de ser mal vistos.

El poder econòmic manipula perquè les persones deutores siguin vistes amb rebuig social. En canvi, la persona morosa, encara que arribi a ser-ho per errors en la gestió dels seus diners, deixa de ser part del sistema consumista i això li dóna una oportunitat per aprendre a viure d'una altra manera.

De fet, som moltes les persones que ens hem decidit per la insolvència com a eina útil per a la nostra vida quotidiana. La combinació de la pràctica antidemocràtica del poder polític i de la legislació vigent fa que les persones insolvents puguem gaudir de moltes més llibertats civils que les altres; l'Estat ens pot castigar amb multes però no té eines per fer-nos pagar aquestes multes.

És per aquest motiu que ja en la publicació enricduran.cat/wp-content/uploads/2013/02/02podemos_cast.pdf es van començar a generar eines per posar en contacte totes les persones que estem en situació d'insolvència o que volem arribar-hi, i utilitzar aquesta nova llibertat que gaudim en benefici de la societat i de nosaltres mateixos.

Les persones insolvents ens podem organitzar per dur a terme accions col·lectives sense patir cap represàlia econòmica per part de l'Estat.

La nostra llibertat ens permet fer accions de desobediència civil o assumir tasques que per a les nostres companyes solvents seria molt més arriscat de fer: no pagament del transport públic, distribuir butlletins-volants de col·lectius socials, donar el nom a les concentracions, assumir càrrecs de responsabilitat dins d'entitats col·lectives o fer factures a cooperatives autogestionades amb un IVA menor de 120.000 per a evitar que hagin de pagar l'IVA.

Per això, presentem aquí la insolvència com una eina de transformació social. Si vols participar, t'enumerem el que hauries de saber:

COM ET FAS INSOLVENT

Des del moment en què et decideixes a deixar de fer front als teus deutes i hipoteques, és aconsellable realitzar un treball previ d'estudi i documentació més concret del teu cas particular amb la intenció d'anticipar-te als esdeveniments posteriors que es desencadenaran i protegir-te així de possibles embargaments.

Des d'aquest apartat anem a facilitar aquesta feina i oferir unes pautes genèriques aplicables, essent prudents, per minimitzar qualsevol eventualitat.

És important ser conscients de la situació personal en la qual et trobes, amb totes les particularitats que condicionaran el procés. Per aquesta raó, abans de deixar de front als teus deutes i hipoteques, el principal interès residirà a desprendre't de béns presents i futurs.

L'equació és molt simple: Si no tens res = No et poden embargar res.

No cal fer cap declaració d'insolvència davant d'una institució de l'Estat, sinó simplement portar-la a la pràctica amb determinades mesures:

- No tenir propietats immobles ni vehicles registrats al teu nom.
- No tenir comptes bancaris al teu nom, encara que sí que pots estar-hi com autoritzat d'una altra persona que n'és la titular.
- No tenir accions en borsa, ni en societats mercantils.
- No tenir nòmines, pensions, atur o cap ingrés oficial semblant (excepte per sota de l'SMI que sí que es pot tenir, com s'explica a continuació).

A més, deure diners no figura com a delicte en el Codi Penal. És només un incompliment de contracte que depèn del Codi Civil. Has oblidar l'associació judici-delinqüent. No ets cap delinqüent. Ets lliure de viatjar quan i on vulguis.

Deixar de pagar crèdits únicament et tanca les portes a demanar nous crèdits. Et pot produir embargament de comptes o nòmines i de béns presents i futurs, però la llei té previstos uns béns i ingressos que són inembargables.

Hi ha moltes situacions personals que dificulten la insolvència a curt termini, amb què potser la part de no tenir una nòmina, una pensió o qualsevol altra paga l'Estat és la més difícil per a la insolvència. Tot i així, l'embargament d'una part de la nòmina pot sortir més a compte que continua pagant deutes i multes.

QUINA QUANTITAT M'EMBARGARAN DE LA NÒMINA?

(TAMBÉ PER A PENSIONSTES, AUTÒNOMS, BAIXES LABORALS I PERSONES ATURADES)

En el cas que la nòmina estigui per sota del salari mínim interprofessional (SMI), no es pot embargar. Per a l'any 2013, l'SMI és de 645,30 euros (va pujar un escàs 0,6% des de 2012).

Per sobre d'aquesta quantitat, s'embarga segons els trams que defineix l'article 592 de la Llei d'enjudiciament civil (LEC), el que habitualment serà molt menys del que pagaries als bancs. I, a més, en el cas que el deute sigui per una hipoteca impagada, el mínim inembargable es queda en 967,95 segons la nova Llei de juliol del 2011.

ALTRES COSES A PENSAR ABANS DE DEIXAR DE PAGAR

La morositat pot gestionar-se amb ètica. Pots pagar primer als teus amics si els deus diners i als teus proveïdors que siguin empreses petites i mitjanes, deixant els impagats a l'Estat i, sobretot, a les multinacionals i als bancs.

Si tens alguna propietat de la qual necessites desfer-te, fes-ho abans de començar a deixar de pagar un deute, o al més aviat possible un cop decideixis que no pagaràs més multes. Finalment, abans que t'embarguin pots vendre accions, treure diners i bloquejar els comptes.

En aquest apartat has de tenir en compte que existeix el delictu d'insolvència punible (popularment anomenat «aixecament de béns»), i per això, és important com i quan et desfàs de la propietat. Si ho fessis en el moment en què ja tens una demanda per impagament del crèdit, t'arriscaries a ser acusat penalment. Llevat que fos una venda per preu de mercat —en aquest cas estem en el legítim dret del maneig del nostre patrimoni—, o que s'aportés com a capital social d'una cooperativa —en aquest cas li ho posarem difícil al creditor, ja que el capital social d'una cooperativa no és embargable pels deutes dels socis, i alhora, el certificat d'aportació al capital social demostraria que encara hi ha una relació de propietat de la persona amb el bé immoble, de manera que no se la pot acusar d'insolvència punible.

ALTRES CONSELLS PERSONALS DAVANT LA INCAPACITAT DE PAGAR DEUTES

- Si no pots més, deixa de pagar immediatament totes les targetes i crèdits, prioritza la teva salut i les necessitats bàsiques de la teva família abans de pagar els deutes als bancs.
- Si sou una parella casada i un o ambdós teniu deutes que deixareu de pagar, és important estar en règim de separació de béns, perquè us podrien embargar les dues nòmines i a més, sumarien les quantitats abans de calcular la quantitat embargada. La separació de béns la podeu fer de mutu acord davant d'un notari i no us pot costar més de 150 euros.
- Abans de vendre o canviar de nom un cotxe perquè no t'embarguin, comprova a Trànsit si té reserva de domini. Els cotxes amb reserva de domini no es poden vendre sense cancel·lar el deute.
- No fer cas de les trucades telefòniques i cartes que arribaran en un futur, per molt amenaçadores que siguin.
- Si avisen els teus veïns, pots denunciar-los per vulnerar la Llei de protecció de dades privades.
- Assumeix tan aviat com puguis una nova vida financera. Sense préstecs bancaris, ni targetes, ni compres a terminis. Es pot viure bé, t'ho assegurem.

COMPRA
IVA suportat

Se li factura la despesa per a compensar

VEN
IVA transferit

Emet factures en nom de la CI

Hem de generar estratègies col·lectives a través de les factures de despesa i

DESPESA

EL SOCI FA UNA FACTURA
(D'HORES DE TREBALL),
LA COBRA I FA UNA DONACIÓ A LA CI
(TREBALL VOLUNTARI)

FACTURA DE COBRAMENT
> 3000€

FACTURA DE COBRAMENT
> 3000€

GESTORIA COL·LECTIVA AUTOGESTIONADA COOPERATIVA INTEGRAL (CI)

IVA suportat

IVA suportat

IVA transferit

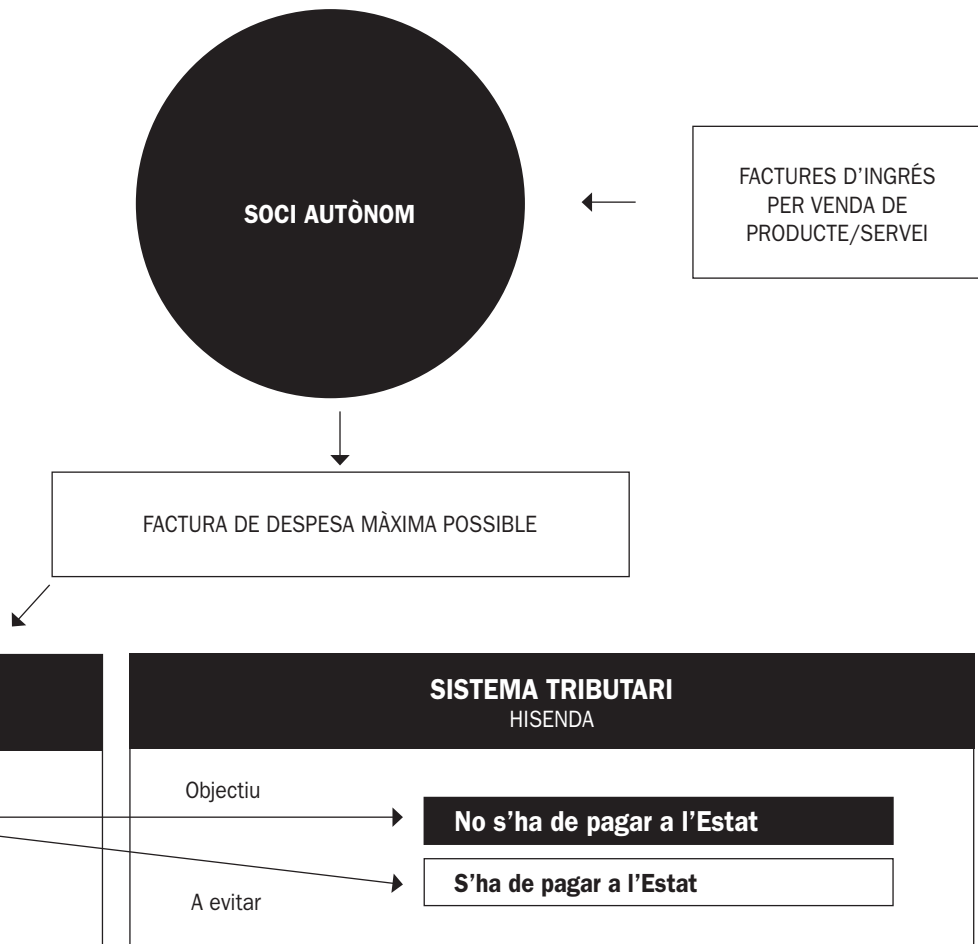
IVA transferit

L'IVA transferit sol ser superior al suportat, amb què hauríem de pagar a l'Estat.

L'IVA (Impost sobre el Valor Afegit), justament és el que es grava quan el valor dels outputs (el que es ven) és superior al dels inputs (el que compra).

Sempre s'hauria de pagar a l'Estat pel fet d'afegir valor amb la teva activitat productiva.

evitar que l'Estat gravi la nostra activitat econòmica entre socis.

COM DEIXAR DE COL-LABORAR AMB ELS BANCOS

Compartim aquesta informació per a les persones que vulguin sumar-se a l'opció de tancament dels comptes corrents en la banca privada i les caixes d'estalvi, les quals cada vegada es fusionen més, i de les quals ja és molt difícil diferenciar una caixa d'un banc.

La qüestió és que si vols abandonar totalment la banca convencional i necessites tenir un compte corrent per cobrar la nòmina, pensió o pagar un rebut que no et sigui fàcil pagar d'una altra manera, encara no ho tens fàcil de fer a l'Estat espanyol.

L'estructura necessària per permetre una operativa diària, usar targetes de crèdit o debit i moure diners en efectiu, és difícil per a les entitats moltes petites i amb poques oficines.

El projecte Fiare, que mentre no té la concessió com a cooperativa de crèdit opera com a oficina comercial de la Banca Popolare Etica vènetica (Itàlia), ha informat que espera poder obrir comptes corrents a partir de la tardor de 2013.

Actualment, l'única banca amb inversions ètiques, operativa a l'Estat espanyol, on es pot tenir un compte corrent obert, és Triodos Bank. Les oficines d'aquesta entitat no accepten reintegraments encara que sí que permeten disposar d'una targeta de debit o de crèdit amb l'entitat.

Les persones que busquin trencar amb la banca capitalista, de moment, com a mal menor, poden utilitzar una cooperativa de crèdit com a compte accessori de la banca Triodos, o com a opció provisional fins que es consolidi l'alternativa més forta.

Pots conèixer les Cooperatives de crèdit existents a l'Estat espanyol a **www.unacc.com**

Aquestes entitats acostumen a tenir l'avantatge operatiu que no cobren comissions o en cobren molt poques. D'una altra banda, tenen poques oficines, però l'operativa en caixers i internet és molt àmplia i en alguns casos s'hi pot operar a través de convenis que tenen amb altres entitats.

A més, com que són cooperatives funcionen de manera una mica democràtica. I en ser petites, tot i que les seves inversions siguin convencionals, el mal que poden fer és menor i ens imaginem (no ho hem pogut confirmar) que els seus directius cobren bastant menys que en caixes i bancs.

Tot i això, el que estem recomanant és utilitzar-les només per a l'operativa i no per guardar-hi diners durant gaire temps. Una altra opció més coherent de desobediència econòmica a la banca que plantegem és reduir al mínim l'ús dels comptes corrents personals i usar-los de manera col·lectiva a través de projectes de finançament social i alternatiu, com els que trobareu en l'apartat d'alternatives al sistema actual. Això permetrà que la gestió dels nostres diners es pugui vincular directament al suport a projectes contraposats al capitalisme, encara que implicarà reduir la comoditat de la

domiciliació bancària de caràcter personal i combinar el pagament de rebuts en fines-treta amb la contractació col·lectiva de serveis bàsics.

Si us heu convençut de passar a l'acció, des de la Campanya Remou teus diners, s'està promovent una acció de transferència de dipòsits des de la banca convencional cap a entitats de finances socials i alternatives com són Coop57, Fiare, Oikocredit, Som Energia i CASX. Pots trobar més informació de la campanya a **www.remuevetudinero.net** i d'algunes d'aquestes alternatives en l'apartat d'Alternatives al sistema actual.

Els dipòsits són els que tenen un paper més important a l'hora de determinar el finançament de les iniciatives productives a l'economia real i, per tant, tenen un pes fonamental per generar una altra economia.

Per això, una transferència de dipòsits cap a una banca ètica i cooperativa és un pas important cap a un sistema financer que garanteixi el desenvolupament de projectes encaminats a la viabilitat d'un futur més humà i més just per a tothom.

ACCIONS COLLECTIVES

ELS COL·LECTIUS LLIURES DAVANT LA LEGALITAT ACTUAL

Definim «col·lectius lliures» com aquella associació de persones constituïda per a transformar la societat a través de la seva activitat social, econòmica i política.

Aquests col·lectius engloben tot tipus d'organitzacions sempre que la seva finalitat sigui transformadora, encara que en aquest article ens centrarem sobretot en els col·lectius lliures dedicats a la producció de béns i serveis. El nom importa menys que els fonaments del col·lectiu. I cal tenir en compte que la denominació de cooperativa oculta avui moltes vegades a una empresa capitalista encara que, per contra, darrere d'una societat mercantil es pot amagar una autèntica cooperativa.

L'Estat incentiva regularment amb subvencions i desgravacions específiques les cooperatives. I el secret de la permissivitat està en les lleis que regulen el funcionament de les cooperatives, en què els fonaments autogestionaris han estat reemplaçats majorment per intencions capitalistes.

La legislació sobre cooperatives permet la propietat privada dels mitjans de producció, i no només la propietat col·lectiva. I aquesta legalitat accepta la subsegüent divisió de classes entre les persones que són sòcies propietàries de la cooperativa i les que són assalariades no propietàries. L'acció contrarevolucionària de les cooperatives falses,

és a dir, de les empreses capitalistes constituïdes a l'empara de la Llei de cooperatives, ha arribat a desprestigiar la tasca revolucionària de les autèntiques cooperatives en molts cercles associacionistes, dissuadint moltes persones de la pràctica sincera d'aquesta via transformadora.

Per part dels col·lectius lliures, l'engany ha estat històricament un recurs defensiu, un camuflatge necessari per a l'estricta supervivència. Des dels inicis de les lluites d'emancipació social, els col·lectius lliures s'han vist en la necessitat d'operar a l'ombra i canviar d'identitat per evadir la persecució de l'Estat. Els primers sindicats es feien passar per societats de socors; les col·lectivitats anarquistes per societats cooperatives...

Hi hagi revolució o hi hagi normalitat, els col·lectivistes hem de portar a la pràctica les nostres idees. No importa que els que s'associïn per al treball en comú siguin pocs, ja que el que interessa, sobretot, és provar l'eficàcia de la idea posada en pràctica.

Vint obrers industrials, o quinze camperols, posem per cas, volen agrupar-se i treballar en comú. Qui ho pot evitar? Si el règim capitalista prohibeix el col·lectivisme, podem constituir una cooperativa de producció. Què importa el nom? L'interessant és treballar col·lectivament.

Què és, si no, una societat anònima? Coneixem empreses col·lectivitzades que, amb la denominació de cooperatives de producció, han funcionat com una meravella. Han superat el sistema capitalista i l'han vençut fins i tot en el terreny comercial. Que no hi ha revolució? No importa. La col·lectivitat ha de crear-se, sigui quin sigui el nombre de col·lectivistes i l'ambient social en què hagi de desenvolupar-se.

En períodes històrics com el present, en què la correlació de forces entre els col·lectius i l'Estat està tan desequilibrada del costat d'aquest últim, és quan més importa conèixer la legislació per trobar els punts febles que permetin incomplir al menor cost.

Aquest apartat s'ha redactat amb l'ànim d'oferir informació pràctica per protegir els col·lectius autogestionaris de l'acció depredadora de l'Estat.

INVESTIGUEM LA LEGALITAT VIGENT

L'Estat espanyol vigila, coacciona i sotmet els col·lectius lliures a través d'un laberint d'ordres escampades pel Codi Penal, el Codi Civil, el Codi Mercantil, les normes tributàries i altres de més específiques (Llei del dret d'associació, Llei de societats de capital, Llei de cooperatives, Llei d'economia social, etc.).

En aquestes pàgines, un cop assentat el principi general de desobediència a l'Estat, intentarem aportar dades més concretes i útils per a la lluita dels col·lectius lliures.

AVANTATGES I INCONVENIENTS DE REGISTRAR I DE NO REGISTRAR

A l'Estat espanyol, el dret d'associació apareix reconegut en l'**Article 22 de la Constitució de 1978**:

1. Es reconeix el dret d'associació.
2. Les associacions que cerquin finalitats o facin servir mitjans tipificats com a delictes són il·legals.
3. Les associacions emparades per aquest article hauran d'inscriure's en un registre únicament a efectes de publicitat.
4. Les activitats de les associacions només podran ser dissoltes o suspeses en virtut d'una resolució judicial motivada.
5. Es prohibeixen les associacions secretes i les de caràcter paramilitar.

La conclusió jurídica més interessant que podem extreure és la següent: no és necessària una autorització prèvia de l'administració per exercir el dret d'associació i constituir un projecte econòmic autogestionari.

Aquesta conclusió es ratifica definitivament en l'article 2 de la Llei orgànica 1/2002, de 22 de març, reguladora del dret d'Associació:

Article 2. Contingut i principis.

“El dret d'associació comprèn la llibertat d'associar-se o crear associacions, sense necessitat d'autorització prèvia.”

És a dir, la inscripció preceptiva no és, en cap cas, una sol·licitud de permís, sinó un tràmit administratiu posterior a la constitució de l'associació. Les diferents consultes legal fetes sobre aquesta qüestió ens han confirmat que les associacions que no es registren es mouen en una mena d' «alegalitat», però no són il·legals. Les úniques associacions que es mouen en la il·legalitat són les anomenades «associacions il·lícites», exclusivament aquelles definides en l'article 515 del Codi Penal. En aquest tipus d'associacions, el fet que l'activitat il·legal es realitzi sota una forma associativa registrada o sense registrar és irrellevant.

Encara que totes les associacions estan obligades per llei a inscriure en els Registres corresponents (mercantils, de cooperatives, etc.), no hi ha previstes sancions legals de cap tipus contra les infractores. Això no vol dir que la legislació no n'hagi previst l'incompliment.

Per exemple, l'article 19 del Codi de comerç fixa l'obligatorietat d'inscripció en el Registre i l'incompliment està previst a l'article 39 de la Llei de Societats de Capital

Article 39. Societat esdevinguda irregular.

“Un cop verificada la voluntat de no inscriure la societat i, en qualsevol cas, transcorregut un any des de l’atorgament de l’escriptura sense que s’hagi sol·licitat la inscripció, s’aplicaran les normes de la societat col·lectiva o, si s’escau, les de la societat civil si la societat en formació ha iniciat o continuat les seves operacions.”

Les normes que s’aplicaran a una societat de capital que esdevé irregular i es converteix en una societat col·lectiva o en una societat civil per no haver-se inscrit al Registre Mercantil són l’article 127 del Codi de Comerç i el 1911 del Codi Civil:

Article 127 (Codi de Comerç)

“Tots els socis que formin la companyia col·lectiva, siguin o no gestors de la mateixa, estaran obligats personalment i solidàriament, amb tots els seus béns, als resultats de les operacions que es facin a nom i per compte de la companyia, sota la signatura d’aquesta i per persona autoritzada per usar-la.”

Article 1.911. (Codi Civil)

“Del compliment de les obligacions respon el deutor amb tots els seus béns, presents i futurs.”

En aquest cas, el càstig per no inscriure’s resulta en la pèrdua d’un privilegi, ja que les persones sòcies de les societats de responsabilitat limitada i de les societats anònimes degudament inscrites en el Registre Mercantil no responen personalment dels deutes socials ni tan sols pels tributaris.

Hi ha dos exemples més en què l’obligació legal d’inscriure una associació en el registre corresponent no comporta sanció, però esdevé en la pèrdua d’un privilegi.

La Llei orgànica 1/2002, de 22 de març, reguladora del dret d’associació, obliga totes les associacions a inscriure’s en el Registre d’Associacions. La Llei 27/1999, de 16 de juliol, de cooperatives, les obliga a inscriure’s en el Registre de societats cooperatives.

Les associacions sense registrar perden el dret a optar a les mesures de foment i les cooperatives perden la personalitat jurídica. Entre els avantatges de la personalitat jurídica de la cooperativa està la recollida en la «disposició adicional tercera» de la Llei de cooperatives:

Disposició adicional tercera. Drets dels creditors personals dels socis.

“Els creditors personals dels socis no tenen cap dret sobre els béns de les cooperatives ni sobre les aportacions dels socis al capital social, que són inembargables. Tot això, sense perjudici dels drets que pugui exercir el creditor sobre els reemborsaments, interessos i retorns que corresponguin al soci.”

Els blindatges legals davant dels creditors són efectius, també, quan el creditor és el

propi Estat. El títol XVI del Codi Penal es dedica del tot als delictes contra la Hisenda Pública i contra la Seguretat Social. D'una «societat col·lectiva» que defraudi a l'Estat més de 120.000 en un mateix exercici comptable, en respondran amb penes de presó d'un a cinc anys les persones associades i al pagament de les multes a què hi haguera lloc amb el seu patrimoni personal. No obstant això, per a una «societat de responsabilitat limitada» que defraudi 120.000, només en responen les persones associades amb el capital social aportat, sempre que la societat estigui degudament constituïda i registrada.

Falta una dada imprescindible: el capital social mínim que s'ha de desemborsar segons la llei són només 3.006. Poseu-vos en la mentalitat d'un capitalista que veu la possibilitat de treure-li 120.000 amb 3.006 (un rendiment del 3.892%), més una carta gratis d'immunitat a la presó, i es comprendrà perquè a l'Estat espanyol hi ha registrades 1125.990 societats de responsabilitat limitada i 269 societats col·lectives. Ho has llegit bé: 269 a tot l'Estat.

Fins aquí, hem determinat que l'associació que decideix sostreure's del control estatal romanent fora del seu radar no incorre en cap delictes. Però, també, hem descobert que la inscripció en els registres estatals sota qualsevol de les formes previstes per la llei comporta avantatges que val la pena examinar.

Aquesta classe de clandestinitat pot interessar a col·lectius lliures que no realitzin una activitat econòmica pública en llocs estables, com bars i botigues, massa vulnerables a l'acció inspectora de l'Estat. Convé que els que prefereixin aquesta tàctica siguin insolvents, de manera que els creditors capitalistes —ja siguin privats o estatals— no tinguin res a embargar.

Finalment, l'anonimat no és necessàriament la millor tàctica d'ocultació dels col·lectius lliures. Com veurem en l'apartat següent, l'adopció d'una falsa identitat pot ser també un mitjà d'ocultació molt eficaç.

L'ELECCIÓ DE LA FORMA JURÍDICA. EL CRITERI D'UTILITAT PER NO LEGITIMAR L'ESTAT

Els col·lectius lliures tindran més probabilitats d'encertar amb la forma jurídica que més els convé si en coneixen abans tot el repertori. Quants models d'associacions legals ens ofereix l'Estat i on podem trobar-ne el llistat de totes?

L'article 29 de la Llei 58/2003, de 17 de desembre, general tributària, obliga les persones físiques, persones jurídiques i entitats sense personalitat jurídica a sol·licitar i utilitzar un número d'identificació fiscal (NIF) en les seves relacions de naturalesa o amb transcendència tributària. En el cas de les persones físiques a les quals l'Estat els reconeix la nacionalitat espanyola, el NIF coincideix amb el número del seu DNI. En el cas de les persones jurídiques o entitats sense personalitat jurídica, el NIF s'assigna

d'acord amb l'ordre EHA/451/2008, de 20 de febrer (en endavant «ordre EHA»). Doncs, bé, és en aquesta ordre on trobaràs un recull detallat de tots els tipus d'associacions reconegudes per l'Estat espanyol.

L'ordre EHA classifica totes les associacions concebudes per l'Estat en 17 claus, cadascuna de les quals comença amb una lletra diferent de l'alfabet. Les persones promotores d'entitats sense finalitat transformadora no tindran problema a trobar una forma jurídica que encaixi amb la classe d'organització que pretenen constituir. Els col·lectius lliures, tal com els descrivim en la introducció a aquest apartat, descobriran, després d'un estudi acurat, que l'Estat no s'ha plantejat seriosament la seva constitució legal. Igual que van fer amb les societats cooperatives (enquadrades en la clau F de l'ordre EHA), l'enginyeria jurídica de l'Estat han modificat els gens revolucionaris dels col·lectius lliures en el moment que aquests agafen la forma d'associacions, quan no els han reemplaçat directament per gens domèstics. Per exemple: els sindicats enquadrats en la clau G, que es regeixen per les lleis reguladores l'Estat, s'assemblen a un sindicat autèntic com un gos faldiller a un llop. I el mateix es pot dir de la resta d'associacions lliures per a les quals l'Estat té un NIF reservat.

Per tant, el criteri més intel·ligent per triar la forma legal no s'hauria de basar en la seva semblança amb un col·lectiu lliure —ja que aquest criteri només beneficia qui va dissenyar la falsificació—, sinó en la utilitat. En altres paraules: en els avantatges que reportarà al col·lectiu lliure i en el perjudici que pot ocasionar a l'Estat sota aquesta forma legal.

Amb aquest criteri d'utilitat cal classificar primer les formes legals de les associacions en dos grans grups: les persones jurídiques i les entitats sense personalitat jurídica. L'article 35 del Codi Civil diu que són persones jurídiques: *«Les associacions d'interès particular, siguin civils, mercantils o industrials, a les quals la llei concedeixi personalitat pròpia, independent de la de cadascun dels associats».*

L'article 38 del Codi Civil delimita encara més el concepte de persona jurídica:

«Les persones jurídiques poden adquirir i posseir béns de totes classes, així com contreure obligacions i exercitar accions civils o criminals, d'acord amb les lleis i regles de la seva constitució».

QUINS AVANTATGES OFEREIXEN LES «PERSONES JURÍDIQUES» DE LES «PERSONES FÍSQUES»?

La seva pròpia immaterialitat. En no tenir cos, en ser etèries, no se les pot tancar a la presó. Les persones jurídiques són penalment irresponsables, el que equival a dir que els que constitueixen una associació «amb personalitat pròpia independent de la de cadascuna de les persones associades» no responen davant la llei pels delictes que cometi aquesta associació.

L'última reforma del Codi Penal, en vigor des de desembre de 2010, introdueix per primera vegada en la història dels codis a l'Estat espanyol la responsabilitat penal de les persones jurídiques. Aquesta mesura, aparentment encaminada a dissuadir les persones criminals que usen les persones jurídiques per delinquir amb impunitat, només pot dissuadir les persones innocents que encara es creuen les notícies dels telenotícies.

El legislador pot introduir les persones jurídiques en el Codi Penal però mai no podrà introduir-les a la presó, com mai no podrà empresonar un capvespre o la remor del riu.

Davant d'aquest problema metafísic, el legislador es resigna a establir multes per a les persones jurídiques que cometin delictes. I en aquest punt és on es descobreix a qui afecta en realitat aquesta reforma del Codi Penal.

Per exemple, no afecta una Societat Limitada, perquè ja vam veure que la seva responsabilitat econòmica es limita als minso 3.006 aportats per les persones sòcies capitalistes.

La llei sí que afecta, però, les entitats la responsabilitat econòmica de les quals és il·limitada, és a dir, extensible al patrimoni personal de les persones associades, per exemple, a una associació sense ànim de lucre.

Pel que fa als propietaris dels mitjans de producció, als capitalistes, els artefactes legals que els garanteixen la immunitat civil i penal són les societats mercantils, és a dir, associacions amb personalitat jurídica i responsabilitat limitada.

La característica definidora de les societats mercantils és l'ànim de lucre, un concepte repulsiu per a qualsevol col·lectiu lliure i que és causa que molts abracin la forma legal coneguda popularment com a «associació sense ànim de lucre», enquadrada en la clau G de l'ordre EHA i regulada per la Llei orgànica 1/2002, de 22 de març. En el preàmbul d'aquesta llei s'hi llegeix: «La present Llei orgànica, seguint la nostra tradició jurídica, limita el seu àmbit a les associacions sense finalitat de lucre, el que permet deixar fora de l'àmbit d'aplicació de la mateixa a les societats civils, mercantils, industrials i laborals, a les cooperatives i mutualitats, i a les comunitats de béns o de propietaris, les finalitats i naturalesa no de les quals no responen a l'essència comunament acceptada de les associacions».

Però l'enunciat anterior és trampós, ja que perquè una associació de productores lliures obtingui la qualificació legal d'«entitat sense ànim de lucre» hauria d'ajustar-se a la Llei 49/2002, de 23 de desembre, de règim fiscal de les entitats sense fins lucratiu i dels incentius fiscals al mecenatge.

Els requisits essencials per obtenir aquesta qualificació són que l'associació persegueixi fins d'interès general i que l'activitat realitzada no consisteixi en el desenvolupament d'explotacions econòmiques alienes al seu objecte social o finalitat estatutària.

Aquesta restricció suposa que un col·lectiu lliure que tingui com a objecte la revolució integral i, com a activitat econòmica l'agroecologia, mai no obtindrà la qualificació legal

d'«associació sense ànim de lucre», ja que en el món jurídic i burocràtic la seva activitat consisteix en el desenvolupament d'explotacions econòmiques alienes a la seva finalitat estatutària.

Per molt que les associacions es registrin a l'empara de la Llei Orgànica 1/2002, de 22 de març, i el seu NIF comenci per la clau G, seran considerades com a associacions amb ànim de lucre a tots els efectes legals si no compleixen amb els requisits de la Llei 49/2002, de 23 de desembre, però amb un inconvenient afegit: no gaudiran de «responsabilitat limitada», una immunitat de la qual gaudirien si s'haguessin registrat com a societats limitades, ja siguin cooperatives o mercantils.

La majoria de col·lectius lliures que s'acullen a aquesta forma legal, només per no assemblar-se a formes legals amb ànim de lucre, seran tractades com a mercantils de qualsevol manera. D'altra banda, l'elecció de la forma legal d'associació guiada per un simple criteri estètic, no d'utilitat, és una tria legitimadora de l'Estat quan confereix credibilitat a una figura jurídica dissenyada per ell mateix. Aquesta figura legal, per cert, perd tot rastre d'atractiu estètic des del moment en què descobrim que incorpora l'explotació laboral de gent treballadora assalariada i la remuneració de comissions.

En resum, l'elecció de la forma jurídica basada en un criteri d'utilitat és l'únic criteri deslegitimador de l'Estat, un recurs defensiu, d'ocultació, que no valida cap de les formes imposades per aquesta organització criminal que és l'Estat. En general, les formes legals més útils per mantenir un col·lectiu lliure protegit de l'Estat són aquelles a les quals la llei concedeix personalitat jurídica i responsabilitat limitada. Les societats mercantils són idònies, per exemple, per fer operacions expropiatòries contra l'Estat, bancs i grans empreses.

Les societats cooperatives a més a més ofereixen el refugi de la «Disposició addicional tercera». Fins i tot les associacions enquadrades en la clau G poden ser útils als col·lectius lliures per a certs propòsits, com eludir el pagament de la Seguretat Social mitjançant la institució de voluntariats o sortejar traves d'administracions municipals reticents a concedir llicències d'activitat.

Una cooperativa, com una associació, també pot ser considerada entitat sense ànim de lucre, sumant als avantatges que té per ser cooperativa, les pròpies d'una entitat no lucrativa. Per a això ha de complir les següents condicions:

- El capital social no pot estar remunerat per sobre de l'IPC.
- La cooperativa no pot repartir beneficis sinó reinvertir-los en el propi desenvolupament de la cooperativa.
- Els socis treballadors no poden tenir un ingrés més alt que el 150% del sou mitjà.

Dins del model de transició que estan desenvolupant les cooperatives integrals, l'eina jurídica de cooperativa és un element estratègic, per això a continuació hi aprofundirem més.

COOPERATIVES PER PROTEGIR L'AUTOGESTIÓ DE L'ACCIÓ DE LA BANCA I DE L'ESTAT

A l'Estat espanyol hi ha dos nivells de legislació pel que fa les lleis de cooperatives: la Llei estatal de cooperatives i les diferents lleis autonòmiques de cooperatives (una per gairebé cada comunitat autònoma). Valent-nos d'aquesta legislació, constituïm cooperatives, que són les formes jurídiques existents més versàtils i, al mateix temps, més coherents amb els nostres objectius:

1. Permet la limitació de la responsabilitat civil (els deutes individuals no poden ser reclamats i els deutes de la cooperativa no poden ser reclamats individualment als seus socis).
2. Els estatuts i el règim intern permeten protegir el funcionament acordat de manera horitzontal i assembleària.
3. Permet l'existència de diferents formes d'associació segons les necessitats individuals i col·lectives, així com la periodicitat i la forma de pagament de les quotes, que no tenen per què ser monetàries.
4. Es genera un capital social a partir de les aportacions dels associats, les quals són retornables en un termini màxim de 5 anys des del moment que es demana.
5. Permet l'activitat econòmica entre associats per protegir-la de l'acció de l'Estat.
6. Serveix per al registre legal d'immobles, mitjançant contractes de lloguer, cessió o compra, per assegurar projectes autogestionats col·lectius (inclosos projectes de vida comunitària) i promoure així la col·lectivització.
7. Permet la realització de gairebé qualsevol activitat econòmica ja que se'ns proporciona un NIF amb el qual podem facturar a l'exterior. Si l'objecte social és prou ampli l'activitat econòmica pot ser al mateix temps de qualsevol IAE que ens pugui interessar.
8. Hi ha la possibilitat al mateix temps que hi hagi socis de serveis, de consum, de treball i socis voluntaris.

Tampoc no podem obviar que la constitució i el manteniment d'una cooperativa és una tasca que requereix d'un procés burocràtic ben definit per l'estructura estatal, amb què no és l'objectiu constituir una cooperativa per a cadascuna de les iniciatives autogestionades emergents.

La clau està en utilitzar les cooperatives com a eines col·lectives, reduint-ne al màxim la gestió i la inversió de temps en el tortuós món de la burocràcia. En aquest sentit, pot portar a confusió l'existència en la llei estatal de la forma jurídica de cooperativa integral, que no és més que una altra forma jurídica complexa, i que pot no ser la forma més adequada per als nostres objectius.

Així, de manera generalitzada utilitzem les cooperatives de consumidors (i usuaris) i de serveis, és a dir, cooperatives mixtes, per a la realització de l'activitat econòmica, gestió d'associats i del capital social general de la cooperativa integral. D'altra banda, fem ús de cooperatives de consumidors (i usuaris) per a la gestió de béns immobles.

És important separar l'activitat econòmica de la propietat patrimonial i de cara a la gestió de patrimonis col·lectivitzats fer cooperatives diferents. Així, la col·lectivització de finques mitjançant les cooperatives es pot convertir en una eina jurídica clau de la transició per superar el sistema.

Quan es fan diverses cooperatives des del mateix equip de gent, pot ser útil, variar per a cada cas, el consell rector, la seu social i fins i tot la província en cas que sigui possible, perquè d'aquesta manera protegim el procés de ser dificultat expressament per la burocràcia. Que les cooperatives apareguin ben diferenciades i que no es puguin relacionar de manera clara serà un element a tenir en compte de cara al que pugui succeir en el futur.

EL CAS CONCRET DELS LLOGUERS DE FINQUES

Una altra situació en què aquestes eines jurídiques poden ser molt útils, com és la desobediència als impostos, ja ha estat tractada en l'apartat d'insubmissió fiscal, excepte en el cas concret dels lloguers de finques.

Quan es tracta de llogar una finca, una opció útil tant quan la propietat és d'una cooperativa, com quan és de qualsevol particular o entitat jurídica afí al nostre projecte, és la d'utilitzar per al contracte de lloguer una associació sense ànim de lucre, formada per 3 persones insolvents.

Aquesta associació podria tenir com a objecte social oferir l'ús d'habitatge a persones que el necessitin sense cap contraprestació econòmica. D'aquesta manera, ja d'entrada, evitem el pagament de l'IVA, que és un bon peccat, perquè n'estarem exempts. A més, si el contracte ens el fa un particular, serem els encarregats de deduir el pagament de l'IRPF amb la qual cosa si la nostra associació està pensada per ser insolvent, en lloc d'anar amb aquesta deducció a l'Estat, podrem exercir la insubmissió fiscal col·lectiva, i reinvertir aquests diners en els nostres projectes autogestionats.

Llogar una finca des d'una entitat insolvent, a més de no pagar l'IRPF, serà molt útil si és presumible que puguem rebre multes per les activitats que farem. Per exemple si anem a bioconstruir sense permís de l'Ajuntament, o si fem activitats públiques —festes, actuacions, bar— sense el permís municipal...

Com que crear una associació és molt més senzill que una cooperativa, per crear una entitat que durarà poc i que necessitarà un ràpid relleu, potser és preferible que aquesta entitat insolvent sigui una associació. Així, en qualsevol moment la podrem substituir per una altra igual d'insolvent.

En qualsevol cas, llogar la finca, sigui qui sigui la propietat, és fonamental perquè no sigui l'entitat que té el patrimoni la que realitzi l'activitat i així s'eviti qualsevol responsabilitat que pogués generar l'embargament de la finca.

QÜESTIONS JURÍDIQUES COL·LATERALS

A LES ACCIONS DE DESOBEDIÈNCIA ECONÒMICA

- Davant el judici civil, moltes persones podem accedir a la justícia gratuïta, encara que no tothom ho sap. Els ingressos mensuals màxims per unitat familiar per accedir a la justícia gratuïta varien entre els 1.000 i els 2.000 euros mensuals segons el territori.
- Demanar justícia gratuïta, ja és en si mateix una forma de retardar un procés judicial, la qual cosa ja és una cosa important per a casos d'impagaments d'hipoteques, de lloguers o casos civils en relació a okupació de finques.
- Presentar-se al judici civil no és obligatori, però si hi vols ser, tens tot el dret a fer-ho i anar-hi acompanya dels teus afins.
- La gran majoria de propostes realitzades en aquest manual impliquen un risc 0 (o molt mínim) de rebre acusacions penals, perquè tot el que són deutes, insolvència, no-pagament fiscal, pertany per si mateix al Codi Civil... Així i tot, és important anar amb compte, ja que en el cas que facis falsificacions de factures, contractes o nòmines, aquestes poden considerar-se fraudulentos i induir a una denúncia penal.
- En l'apartat de recursos, al final del Manual... hi trobaràs diversos enllaços per ampliar la informació jurídica que et pugui interessar en relació a les accions de desobediència civil que vulguis emprendre.

ALTERNATIVES AL SISTEMA

CONSTRUIR UNA FORMA DE VIDA AL MARGE DEL SISTEMA ACTUAL: LES COOPERATIVES INTEGRALS

En pàgines anteriors hem vist diferents línies d'acció, vinculades a la desobediència econòmica. Algunes d'elles, com és el cas de la insolvència, signifiquen renunciar a la participació de ple dret en el sistema actual per evitar que l'Estat o la banca s'emportin els nostres diners, que considerem que no els pertanyen per, en el seu lloc, dedicar-los a construir projectes basats en l'autogestió.

En aquest capítol veurem diferents iniciatives que ens permetran adonar-nos que s'està generant un nou sistema econòmic en el qual podrem participar de totes totes. A més, també podrem conèixer una mica més a fons projectes que poden arribar a ser destinació de les nostres accions d'insubmissió fiscal.

Les cooperatives integrals s'estan construint com un model per subvertir la salvatge realitat que patim com a societat i com a part implicada en el sistema de dominació capitalista, gestionat per uns pocs i recolzat i mantingut per l'aparell estatal, que és qui li dóna de menjar. Són, per tant, una eina per construir un contrapoder des de la base, partint de l'autogestió, l'autoorganització i la democràcia directa, que permetet transitar de l'actual dependència sobre les estructures del sistema cap a un escenari de llibertat de consciència plena, lliure d'autoritat i on tots i totes ens puguem desenvolupar en plenitud i igualtat de condicions i oportunitats.

No és, doncs, una sortida per a uns pocs, ni una sortida parcial, és una proposta constructiva de desobediència i autogestió generalitzada per reconstruir la societat des de baix, en tots els seus àmbits i de manera integral, recuperant les relacions humanes i afectives, de proximitat i basades en la confiança.

Els principis bàsics són els acords mínims que hauran d'assumir aquells processos que interaccionen en el marc d'una cooperativa integral. Així mateix, cal el respecte a l'autonomia i l'enfortiment d'aquesta mitjançant la solidaritat, tot eliminant la burocràcia i fomentant la confiança i el lliure albir.

La participació ha de ser totalment oberta (segons el fonament de l'assemblea) i lliure (al marge d'associar-s'hi o no), i és fonamental que es prenguin les decisions mitjançant la fórmula del consens, per assegurar el respecte a la diversitat d'opinions i posicionaments alhora que afavorir la cohesió del grup per a un desenvolupament òptim del procés.

La millor manera d'autoorganització és aquella que es configura en xarxa i de forma descentralitzada, la manera d'autoprotecció i supervivència més efectiva que existeix. Si algun dels nodes és agredit o és corromput des de l'interior, la xarxa mantindrà la seva robustesa gràcies a les multirecíproques interconnexions existents entre els nodes que hi participen. Quan diem node ens referim a qualsevol grup actiu a la xarxa que actua, produeix canvis i s'interconnecta amb els altres.

La xarxa es compon de diferents espais d'autoorganització segons el territori que abasta. Els projectes autònoms són iniciatives que realitzen una activitat de vida concreta i que es basen en la confiança mútua de tots els seus integrants. Els nuclis d'autogestió local o cooperatives integrals locals són espais d'interacció basats en la proximitat on iniciatives col·lectives i projectes autònoms interactuen a un nivell alt de confiança. La referència territorial seria un barri d'una ciutat, un poble mitjà, un conjunt de petits pobles pròxims entre si, etc.

Les xarxes d'autogestió bioregional (també anomenades ecoxarxes) són l'espai bioregional o comarcal on interaccionen els elements anteriorment esmentats, en igualtat de condicions. En aquest nivell es gesta una economia contrahegemònica i es fomenta l'ús de monedes lliures o socials, que serveix per enfortir l'economia de proximitat i les relacions de confiança. Finalment, la cooperativa integral és un marc de referència i coordinació, des d'on es generen mitjans col·laboratius i col·lectius que qualsevol procés anteriorment comentat, que pot escollir i utilitzar des d'eines legals (cooperatives), fins a eines telemàtiques o informàtiques i, especialment, formes i plans d'acció per aprofundir en l'autosuficiència i l'autoorganització.

LES COOPERATIVES INTEGRALS S'ESTENEN AL TERRITORI

Actualment són ja uns 20 els desenvolupaments de cooperatives integrals actius en el territori de l'Estat. Els passats 25 al 28 d'abril de 2013 es va desenvolupar a Elx la segona trobada sense fronteres de cooperatives integrals, on més d'un centenar de persones d'aquests projectes es van trobar per intercanviar experiències i continuar endavant. Alguns d'aquests projectes ja han pogut legalitzar les seves primeres eines jurídiques i es preveu que l'any que ve sigui ja el del funcionament ple de diverses d'aquestes cooperatives integrals.

Més informació:

n-1.cc/g/cooperativas-integrales+red-territorial-de-cooperativas-integrales

SISTEMA PÚBLIC COOPERATIU INTEGRAL

És important destacar que l'objectiu major d'una cooperativa integral ha de ser el de cobrir les necessitats bàsiques de tots i totes les participants, mitjançant l'acció col·lectiva i l'autogestió. Algunes d'aquestes necessitats bàsiques serien l'alimentació, l'educació, la salut, l'habitatge, el transport i l'energia. És, doncs, tasca de la cooperativa integral recuperar allò que és públic, entenent com a públic el bé col·lectiu, no estatal ni privat, sinó una forma originària de gestió emanada de la cooperació entre humans.

Això vol dir que, per una banda, cal promoure la col·lectivització de béns, terrenys, habitatges, i per l'altra, recuperar la salut i l'educació públiques com a servei autogestionat al marge del monopoli doctrinari establert per l'Estat i el capital.

La renda o assignació bàsica cooperativa és el projecte de generar recursos comuns (monetaris o no) per garantir les necessitats bàsiques de les persones que formen part d'una comunitat (i per tant, de la societat), dotació de recursos que no podria ser acumulada, ja que el seu objectiu és cobrir aquest benestar mínim. Com a eina de transició, les persones més implicades en processos de dinamització poden ser les primeres a rebre aquesta renda que el col·lectiu s'encarregaria d'equilibrar mitjançant per exemple, el treball comunitari.

La borsa de treball cooperativa és una altra eina perquè les persones o projectes que necessiten recursos puguin interaccionar amb aquelles altres. Així, la relació entre oferent i demandant serà totalment horitzontal i sense intermediaris. I la remuneració podrà ser tant monetària (en euros o moneda social) com no monetària.

A Catalunya ja s'ha iniciat el desenvolupament del Sistema de salut pública Cooperativa, el qual, en base a l'aportació de fons de la CIC per al sistema de salut, anirà desenvolupant un sistema mutualista mancomunat de finançament dels diversos nodes de salut. Entre ells, ja s'ha iniciat el Centre d'autogestió primària en salut d'AureaSocial, a Barcelona.

Més informació: salut.cooperativaintegral.cat

SISTEMA ECONÒMIC INTEGRAL

L'economia dominant és, actualment, un complex sistema protegit per l'Estat i els seus tentacles de control social, lluny de l'abast de la gent del carrer, les persones que s'interrelacionen a nivell local i les col·lectivitats. Per això, no és casual que a les facultats d'economia no es dediqui ni una sola classe a tractar qüestions de fons sobre el món actual, com són la creació del diner, del deute o el control sobre les fluctuacions en els mercats financers.

La realitat de les relacions econòmiques és molt més simple i comprensible per a la majoria dels éssers humans. És per això que la nostra responsabilitat és desenvolupar eines que facilitin les interrelacions econòmiques que promoguin l'autosuficiència col·lectiva i la relació en xarxa.

En aquestes pàgines compartim propostes i experiències en relació a un nou sistema públic autogestionat, assembleari i basat en el fet local, que seria el garant del manteniment de les necessitats bàsiques per davant de qualsevol interès particular. Dit això, a continuació es proporcionen algunes claus per construir un sistema econòmic integral de transició capaç d'interaccionar amb la realitat de l'economia capitalista, amb l'objectiu d'abandonar-la pas a pas.

L'ECONOMIA COMUNITÀRIA

La podem definir com la posada en comú dels recursos per al gaudi col·lectiu de les persones que interaccionen sense comptabilitzar el flux d'intercanvis. Funciona sota la reciprocitat espontània, les relacions d'afinitat, el suport mutu i alts nivells de confiança i sense esperar una compensació a canvi d'allò que s'ha compartit.

Algunes ecoaldees i nuclis repoblats porten anys funcionant amb una economia comunitària, de manera que tothom que integra la comunitat posa en comú els ingressos i les despeses amb l'objecte de cobrir les necessitats bàsiques. És, per exemple, el cas de Lakabe, a la vall d'Artzibar (Euskalherria).

En molts llocs destaquen les botigues gratis de roba i tot tipus de béns de segona mà que es deixen i es recullen sense cap tipus de fiscalització. Les cosateques, com biblioteques però per a qualsevol tipus de cosa, són magatzems col·lectius on cada persona deixa el que només fa servir esporàdicament perquè altres persones puguin també fer-ho servir.

Horts comunitaris, caixes de resistència, menjadors populars gratuïts, són alguns altres dels exemples continus o esporàdics que ens mostren com una economia sense mercat no és una utopia sinó cada vegada més una part de la nostra realitat.

EL BESCANVI

Acció no-monetària d'intercanvi de béns, serveis i coneixements. Un acord verbal directe entre oferent i demandant que satisfà les pretensions d'ambdues parts en relació a l'equitat de l'intercanvi.

EL BESCANVI MULTIRECÍPROC: LES MONEDES SOCIALS

Les monedes socials o locals són una eina que va més enllà dels intercanvis directes, faciliten els intercanvis multirecíprocs i estableixen valor als béns, serveis i coneixe-

ments que s'intercanvien. Són, a més, una peça clau per relocalitzar l'economia i fomentar les relacions humanes i econòmiques de proximitat a nivell local i bioregional. Generen un mercat social obert només a activitats que incorporin criteris ètics, ecològics i socials que permeten que totes les persones puguin interaccionar equitativament i sense agents intermediaris.

Les monedes socials són una oportunitat per restar hegemonia al capitalisme. Podrien substituir progressivament l'euro mentre garanteixen abundància, ja que cada individu és partícip de la creació de recursos per cobrir les necessitats col·lectives, posant al servei de la comunitat les seves habilitats i coneixements.

Una xarxa d'intercanvi pot ser moguda per una petita massa crítica (30-40 persones pròximes o distants entre si serien suficients) que s'associa a nivell local per impulsar relacions econòmiques basades en la confiança i en la proximitat, sobre un rang d'acció bioregional.

Com a eina de transició, que inevitablement conviu amb l'economia capitalista, hem de promoure un sistema mixt en què es complementin el sistema LETS i el canvi de moneda. El sistema LETS (Local Exchange Trading System) defineix les pautes per promoure xarxes d'intercanvi local en què no hi ha interessos sobre els intercanvis. La moneda es genera quan es produeix un intercanvi (l'ofertant suma un saldo positiu equivalent al valor acordat en l'intercanvi i el demandant resta un saldo negatiu), permetent el saldo negatiu segons s'acordi a la xarxa.

Quant al canvi de divisa, se sol permetre canviar moneda oficial (Euro) per moneda lliure però mai a l'inrevés, ja que el camí emprès és el de restar hegemonia a l'economia capitalista.

A més, parlem de la transparència que requereix aquesta nova forma d'entendre l'economia basada en la confiança. Per a això, s'utilitzen els sistemes virtuals de gestió de xarxes d'intercanvi, que no són més que aplicacions informàtiques connectades a internet i que serveixen per al registre dels intercanvis.

Es tracta d'aplicacions informàtiques similars a les que fem servir a les entitats bancàries per a la gestió dels nostres comptes, amb la diferència que les dades bàsiques de saldo i moviments són accessibles a tots els membres de la xarxa.

Els sistemes que tenen com a suport d'intercanvi el paper-moneda són fràgils en essència, ja que a més del perill de les falsificacions i el cost de la impressió dels bitllets, no permeten saber les fluctuacions que es donen en el sistema, ja que no sabem la quantitat de diners amb què compta cada persona.

El CES (Community Exchange System) és un sistema gestor de moneda social (programari en línia) amb més de 10 anys d'història, impulsat des de Sud-àfrica. Compta amb milers d'usuaris i més de 500 xarxes d'intercanvi repartides per tot el món. La diverses cooperatives integrals i xarxes d'intercanvi bioregionals (ecoxarxes) existents fins a la

data a l'Estat impulsen el CES fins al punt que en 3 anys les xarxes CES de l'Estat ja són 150, amb diferència el lloc del món més prolífic en aquest sistema d'intercanvi. No obstant això, i malgrat el seu potencial, aquest programari té algunes mancances que en limiten l'expansió i l'ús, de manera que ja es treballa en una versió més intuïtiva i àgil que en serà la següent versió: l'Integral CES.

Vegeu www.ces.org.za y www.integralces.net

LA RELACIÓ TRANSITÒRIA AMB L'ECONOMIA CAPITALISTA

Construir una economia contrahegemònica és un deure inexcusable si volem expulsar l'economia capitalista de les nostres vides. És evident que per a molts dels projectes de transició necessitarem injeccions d'euros per posar-los en marxa. Fer ús dels recursos econòmics capitalistes de caràcter legal (salaris, atur, herències, beques) pot no ser suficient, i aquí en on entra el paper d'accions de desobediència econòmica que hem tractat en aquestes pàgines.

Aquesta és una qüestió sobre la qual hem de definir la nostra pròpia estratègia, segons el cas. Finalment, farem referència a un mitjà que pot ser molt útil per impulsar el procés de transició prèviament exposat: el crowdfunding o microfinançament col·lectiu.

El crowdfunding és un sistema de cofinançament de projectes i iniciatives mitjançant la cooperació col·lectiva, on cada individu exerceix de «mecenes» aportant una quantitat monetària per impulsar un projecte. La seva missió principal és potenciar, més enllà de recompenses individuals a canvi de donacions, la creació de béns comuns tot impulsant el coneixement lliure. Alguns exemples d'aquest tipus de plataformes són goteo.org o verkami.com.

També, s'està desenvolupant CoopFunding.net per donar suport específicament a projectes cooperatius i autogestionats, i que ja s'ha utilitzat en fase de proves, per a la campanya La desobediència no hi cap a la presó, i que entre altres projectes ha servit per col·laborar en la divulgació d'aquest Manual.

FINANCES ALTERNATIVES

També, podem contribuir a captar recursos econòmics de manera col·lectiva (estalvis o donacions) i utilitzar-los per finançar projectes autogestionats de base, de diversa índole, que nodreixin i enforteixin les relacions humanes de proximitat i generar eines i alternatives per cobrir necessitats bàsiques des d'una perspectiva col·lectiva.

Amb aquests objectius va sorgir a la primavera de 2012 una cooperativa d'autofinançament social en xarxa anomenada CASX (Cooperativa d'Autofinançament Social en Xarxa).

Característiques principals de **CASX**:

- **Sense interessos.** Parlem de la primera estructura bancària (en forma de cooperativa de serveis financers) a l'Estat espanyol que opera sense interessos. Això significa que els préstecs (crèdits) i els dipòsits no generen interès per als participants, és a dir, no genera diners dels diners.
- **Autogestió.** Autonomia i promoció de l'autoorganització al marge l'Estat.
- **Presa de decisions.** Assemblees i grups de treball oberts a tots els socis i sòcies.
- **Superació de la burocràcia.** Subvertir la legalitat i anteposar les persones a la burocràcia. Els col·lectius, projectes o assemblees que no tinguin una persona jurídica pròpia (NIF) també poden participar en el projecte.

Per tant, aquest projecte revolucionari de banca és una eina més per aprofundir en formes de finançament de base i autogestionades, això sí, amb una clara voluntat de trencar amb els obsolets esquemes capitalistes de rendibilitat econòmica.

Un dels objectius és captar dipòsits (estalvis), promoure la reducció de la necessitat de tenir comptes bancaris individuals, dipositar els nostres estalvis en comptes col·lectius i posar-los al servei de les decisions assembleàries. Es recullen, també, donacions que serviran per fer sostenible el propi projecte de finançament i, en definitiva, fer viable l'autogestió.

Són les persones participants en les assemblees, mitjançant els grups o comissions de treball pertinents —que estudien la viabilitat dels projecte—, les que en suggereixen el finançament.

En aquest sistema no hi ha possibilitat de fer ús de la reserva fraccionària, norma sobre la qual opera el sistema bancari mundial, i prestar diners que no es tenen. Aquesta pràctica ha generat que el 95% dels diners no tingui cap tipus de suport, és a dir, no existeixi.

En el primer sistema, els dipòsits es classifiquen de la següent manera: un terç són fons de reserva (mai no es mouen i són la garantia de devolució per als dipositants), un altre terç són fons invertits en projectes «segurs» per donar suport a iniciatives socials ja en marxa i el terç restant serveix per impulsar projectes autogestionats de base.

En el cas que un projecte finançat resulti fallit, hi ha diversos mecanismes per compensar-ho: a través de diferents formes de donacions i/o acordant una via alternativa de retorn amb les persones responsables del projecte. En aquest sentit, CASX ja incorpora des de l'origen la possibilitat d'acceptar monedes socials, béns i serveis com a forma de devolució d'un crèdit.

Més informació a **www.casx.cat**

Quant a cooperatives financeres ètiques amb interessos, trobem realitats consolidades com les de Fiare i Coop57.

Coop57, és una cooperativa de serveis financers que es va crear a Catalunya als anys noranta del segle passat i que a partir de 2005 va començar a estendre's per tot l'Estat espanyol. Actualment, existeix també a l'Aragó, Madrid, Andalusia i Galícia. Recull estalvis de persones i entitats per destinar-los a projectes cooperatius i iniciatives socials. És una realitat totalment consolidada que ja disposa de dipòsits per més de 15 milions d'euros i finança més d'un centenar d'entitats a l'any. La seva estructura es finança a través dels interessos que paguen els projectes finançats. Més informació a: **www.coop57.coop**.

Fiare, és el projecte de crear una cooperativa de crèdit ètica, és a dir, una entitat financera validada pels bancs centrals i amb capacitat de crear a llarg termini comptes corrents. En l'actualitat, i fins que no es converteixi en una cooperativa de crèdit —la qual cosa està prevista durant la propera tardor—, el projecte Fiare funciona ja a nivell estatal i ofereix comptes vinculats a la Banca Popolare Etica vèneta (Itàlia). Es tracta de comptes d'estalvi només disponibles en entitats jurídiques; poden operar, però tenen la limitació que estan a Itàlia. Amb aquests estalvis, es financen projectes cooperatius de diversa índole, incloses hipoteques per a finques cooperatives. Actualment, ja gestiona dipòsits per valor de 29 milions d'euros, i té un capital social de més de 4 milions. Més informació a: **www.projectofiare.com**.

Com ja hem comentat en l'apartat de denúncia de la banca d'aquest Manual, en l'actualitat aquestes propostes de finançament cooperativa i ètica s'estan difonent també a través del portal **remuevetudinero.net**, on es pot trobar informació més detallada de diverses iniciatives i per què recolzar-les.

Cal, doncs, assumir la relació amb l'economia capitalista com una relació en transició, com a part d'un camí a recórrer que, inevitablement, ha de partir de l'ordre de coses presents per arribar a generar a llarg termini una altra economia fora de l'establerta.

En aquest context, l'aprofundiment en l'economia comunitària, l'intercanvi, les monedes socials i el moviment d'euros cap a projectes autogestionats, s'han d'entendre com a eixos complementaris d'una mateixa estratègia de transició.

ELS NUCLIS D'AUTOGESTIÓ LOCAL

Entenem per autogestió local una forma de prendre el control de les nostres vides i dotar els nostres barris i pobles d'infraestructures que permetin el desenvolupament estable de projectes socials organitzats des de baix. Això serveix per trencar amb la nostra actual dependència dels precaris sistemes de prestació social pública o privada, dominats per l'Estat i el mercat.

És en l'àmbit local on podem comptar amb més capacitat per estendre el procés autogestionari. No debades és en la quotidianitat on ens trobem amb els nostres veïns i veïnes i amb els problemes habituals que compartim.

Es tracta d'empoderar, de construir iniciatives autogestionades integrals des de la proximitat. A través d'aquests projectes, les persones recuperem el suport mutu i regenerem la comunitat com a forma de solució als problemes bàsics de la nostra vida personal i col·lectiva.

Hi ha diverses experiències i propostes d'acció que tenen en comú la possibilitat de ser aplicades al nostre barri o poble. Si som capaços de posar-les en comú, podrem comptar amb tot un sistema integral d'autoorganització social.

Enumerem algunes d'aquestes propostes:

- Relacions veïnals de comunitat, suport mutu i cooperació.
- Centres socials, botigues gratis, cosateques, biblioteques socials, etc.
- Intercanvi (troc) de béns, serveis i coneixements, monedes socials, mercat social amb participació de comerços i professionals locals.
- Oficines de desobediència econòmica, insubmissió fiscal i autoorganització de les persones deutores.
- Crowdfunding (microfinançament col·lectiu) i cooperatives de crèdit sense interessos. Autogestió fiscal.
- Borsa de treball i suport a la creació de projectes d'autoocupació.
- Oficina d'habitatge i banc de recursos d'immobles disponibles.
- Cooperativa d'habitatge social.
- Centre públic de salut autogestionat. Persones facilitadores de salut.
- Oficina d'Educació i espais d'aprenentatge col·lectiu.
- Rebosts (espais d'abastament i intercanvi), grups de consum, botigues de productes ecològics.
- Mitjans de comunicació comunitaris.
- Laboratoris d'ecofabricació, reparacions i maquinària lliure.
- Tallers d'autoproducció energètica.
- Grups d'afinitat d'activistes.
- Assemblees populars.

Els nuclis d'autogestió local, doncs, serien el primer espai d'aplicació pràctica del projecte de les cooperatives integrals. És a dir, l'àmbit on es combinen les diverses iniciatives de transició, especialment les relacionades amb les necessitats bàsiques, per generar una forma de vida basada en la generalització de l'autogestió.

VIVINT LA REVOLUCIÓ INTEGRAL

Aquest darrer any s'ha anat estenent el concepte de **Revolució Integral** com a forma d'anomenar el procés de transformació radical de la societat i de les nostres vides en què estem immersos.

La presa de consciència, que comença a fer-se patent en l'actualitat, va acompanyada d'una ruptura radical amb les necessitats imposades, materials o no, de la simplicitat voluntària, però sense limitacions en l'abundància del que és fonamental, del fluir dels sentiments, de la vida alegre i del viure bé.

Per això estem aprenent a autogestionar en col·lectiu els recursos que ens permetran abastir dignament el que de veritat necessitem, amb la construcció de formes de vida que tenen com a substrat bàsic el suport mutu en xarxes de confiança.

Alhora, hem de trencar la verticalitat que sustenta aquesta societat, i no serà possible fer-ho des de la passivitat perquè la violència estructural del sistema de dominació requereix d'una resposta vivencial i organitzada des de la base, amb projectes horitzontals d'acció política i emancipació ideològica.

Ja no es tracta d'estar a la dreta o a l'esquerra, ni tan sols es tracta de qui està a baix i de qui està a dalt, es tracta de sortir junts i juntes, tothom qui vulgui organitzar-se cap a un altre sistema que posi en valor els béns comuns i relacionals, la cooperació, la reciprocitat, la mutualitat i la multiculturalitat, tot assumint els límits de la Terra i centrant-nos en la cura d'aquesta com a llar comuna.

Tota aquesta evolució cap a l'alliberament i la reconstrucció del subjecte col·lectiu i de les condicions de la nostra existència és el que anomenem Revolució Integral. Un procés de construcció des de l'autogestió que es basa en l'autonomia i l'abolició de les formes de dominació vigents: els estats, el capitalisme i tot el que interfereix negativament en les relacions humanes i en la relació amb la natura.

La Revolució Integral implica una acció conscient per millorar i recuperar les qualitats i valors de la vida en comú i, al mateix temps, la construcció de noves formes organitzatives que garanteixin igualtat de decisió i equitat en la cobertura de les necessitats vitals.

Molts individus i col·lectius ja fa temps que estan en aquest camí. Fins i tot, hi ha generacions nascudes en el si de societats lliures i autònomes fora de l'abast de les urpes autoritàries de tots els sistemes coneguts.

Un exemple són els pobles originaris que resisteixen amb la consciència que els seus actes no només repercuteixen en l'ara i en l'aquí, sinó que s'ha de tenir cura de tot allò que permet la vida com a bé comú. Són els més radicals anticapitalistes, moltes vegades sense saber-ho, sense posar-se cap anti que els referencii a una altra cosa. Totes les persones que vivim en l'anomenat Occident, també podem reprendre la construcció contínua de la identitat col·lectiva i l'acció directa en l'exercici dels propis drets, sense demanar permís a cap autoritat fora del procés assembleari local, perquè nosaltres també tenim la capacitat de recuperar la identitat dels nostres pobles, de vincular-nos amb els elements de l'entorn i de recuperar els sabers ancestrals que combinats amb la intel·ligència col·lectiva ens donen les eines per a la Revolució Integral.

La Revolució de tothom que viu cada dia com sent, que refà pas a pas els llaços de comunitat en el veïnat, que no es posa ni a baix ni a dalt, que escolta, que riue, que balla, que sap donar una segona oportunitat, que sap quan han de saltar-se fins i tot les pròpies normes, que no té por, que confia, que estima... Totes aquestes persones ja estan fent la Revolució Integral.

OFICINES DE DESOBEDIÈNCIA ECONÒMICA

Les oficines de desobediència econòmica són espais on persones amb intencions desobedients es troben per compartir els seus dubtes i els seus coneixements. Els podem percebre com a espais d'aprenentatge col·lectiu on, mitjançant el suport mutu i la cooperació, els i les participants poden realitzar nous passos per actuar en la seva vida personal i col·lectiva. Existeixen a nivell físic en diferents territoris i a nivell virtual.

Si teniu interès a dinamitzar una oficina al vostre territori escriviu a:

info@derechoderebellion.net

Les oficines desobedients que ja han començat a funcionar en diferents territoris són les següents:

ODE ALCOI - CSO CALS FLARES

alcoi@derechoderebelion.net

ODE BARCELONA - AUREASOCIAL

Sardenya, 261 -263 - Barcelona
barcelona@derechoderebelion.net
935 535 611

A Catalunya s'està fent un mapa dels projectes per a l'autogestió fiscal a través d'aquest formulari:
autogestio.cat/insubmissio-fiscal-2013

ODE CASTELLÓ - CASAL POPULAR DE CASTELLÓ

D'Amunt (Alloza), 167 - Castelló de la Plana
castello@derechoderebelion.net
602 651 986

ODE CUENCA - GRANJAVAGA

Camino de Navalón, km. 2 - Jábaga - Cuenca.
686 735 569
cuenca@derechoderebelion.net

ODE IRUN - ERLETEXEA

Kale Nagusia 5 / Calle Mayor 5 - Irun - Gipuzkoa
desobedientziafiskala@erletxea.org
www.erletxea.org

A Euskal Herria s'està fent un mapa dels projectes per a l'autogestió fiscal a través d'aquest formulari:
Euskera: auzolan.info/eu/autogestio-fiskala /Castellano: auzolan.info/es/autogestion-fiscal

ODE MADRID - LAVAPIÉS

Embajadores, 49 - Madrid
madrid-lavapiés@derechoderebelion.net
668 858 851 - 668 858 857

ODE MADRID - LEGAZPI LA TRABA

madrid-legazpi@derechoderebelion.net
668 860 181

ODE TIÉTAR - CSA BARRIO TIÉTAR

La Adrada (CL 501 Km. 20,4)
barriotietar@gmail.com
n-1.cc/csa-barrio-tietar

ODE ZARAGOZA - LA PANTERA ROSA

San Vicente de Paul, 28 ZARAGOZA
zaragoza@derechoderebelion.net

RECUROS PER AMPLIAR LA INFORMACIÓ

Manual de Desobediència Econòmica (versión 2012, versión 2013):

derechoderebellion.net

Sobre la objecció fiscal:

objecciofiscal.org

En relació al no pagament de deutes en general:

foroantiusura.org

Manual per a expropiar diner a les entitats bancàries:

enricduran.cat/manuales

Codi Penal espanyol:

es.wikipedia.org/wiki/Codigo_Penal_de_España

Els delictes econòmics apareixen en:

Título XIII: Delitos contra el patrimonio y contra el orden socioeconómico.

Título XIV: Delitos contra la Hacienda pública y contra la seguridad social.

Codi Civil espanyol:

es.wikipedia.org/wiki/Codigo_Civil_de_España

Qualsevol altra llei i les actualitzacions les podem trobar a:

boe.es (Consultas Legislación consolidada)

ENLLAÇOS D'INTERÈS

Revolució Integral

integrarevolucio.net

Plataforma Desobediència Civil

desobediencia.es

Plataforma crowdfunding lliure i cooperatiu

coopfunding.net

Revolució Acció Desobediència Integral

radi.ms

Plataforma Contra la Repressió
rereguardaenmoviment.org

Guia Antirepressiva
cgt.org.es/sites/default/files/IMG/pdf/guia_antirrepressiva.pdf

Campanya No ens Identifiquem
noensidentifiquem.org

Crida a la Desobediència
cridadesobediencia.cat

Movimiento Yo No Pago
movimientoyonopago.blogspot.com.es

Objeción Fiscal al Gasto Militar
nodo50.org/objecionfiscal

Auditoria Ciudadana de la Deuda
auditoriaciudadana.net

Memetro
memetro.net

Plataforma d'Afectats per les Hipoteques
afectadosporlahipoteca.com

Cafè amb llet. Investigant la corrupció al sistema sanitari català
cafeamballet.com

CASX, Cooperativa d'Autofinançament Social en Xarxa
casx.cat

Xarxa d'Economia Solidària
xes.cat

Som Energia
somenergia.coop

Coop 57. Cooperativa de serveis financers
coop57.coop

Fiare. Banca ètica cooperativa
projectefiare.cat

COOPERATIVES INTEGRALS

Cooperativa Integral Catalana
cooperativa.cat

Herri Kooperatiba (Euskal Herria)
herrikooperatiba.org

Cooperativa Integral Aragonesa
ciar.cc

Cooperativa Integral de Cabo de Gata
cabodegata.net/eseco56z.html

Cooperativa Integral Valenciana
atornallom.net

Cooperativa Integral Granaína
n-1.cc/g/cia-cooperativa-integral-granaína

Cooperativa Integral de Madrid
cooperativaintegralmadrid.wordpress.com

Espai de confluència de CI **n-1.cc/g/cooperativas-integrales+red-territorial-de-cooperativas-integrales**

ANNEX: MODEL DE CARTA PER A HISENDA

A la Direcció de l'Agència Estatal Tributària:

Amb el pagament dels impostos contribueixo a finançar despeses de l'Estat. Per raons de consciència, i després d'una anàlisi del sentit d'aquestes despeses a la societat, no puc, no desitjo col·laborar amb tots aquells que no contribueixen al bé comú i que només van destinats al benefici d'una minoria privilegiada, davant de les necessitats de la gran majoria de la societat. Per això, faig declaració expressa de la meva condició de persona insubmisa fiscal

D'acord amb això, he ingressat ..... euros en el compte de .....
..... entitat o col·lectiu que intervé socialment en un camp necessari per crear recursos realment públics.

Com ja he exposat més amunt, aquesta part del meu impost, el pagament del qual desvio a un fi socialment útil, correspon a la meva negativa a pagar despeses com són l'exèrcit, el deute, l'església, la monarquia, etc., que neguen la satisfacció de les necessitats socials més importants.

Sol·licito que admeti la Insubmissió Fiscal per detreure diners a la injustícia, sense afany de defraudar, com es dedueix de la publicitat feta en la Campanya d'Insubmissió Fiscal 2013, i d'aquesta mateixa carta que li remeto.

Atentament, quedo a la seva disposició,

Signat:

A ..... el dia ..... de ..... de 2013